

ВЕСТИ

юли - септември 2005

Електронно издание: www.irc.bg

Издание на
Европейския иновационен център

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, Българска стопанска камара, Българска академия на науките

Съдържание

ИНОВАЦИИ

Нов старт на Лисабонската стратегия - в търсене на източници за по-висока конкурентоспособност. 3

Насърчаване на предприемачеството на жените - опитът на Уест Мидландс, Великобритания . . 12

ПРОЕКТИ

Проект за регионална иновационна стратегия на Югозападен район за планиране (RIS BRIDGE) 16

Проект "5 схеми" - трансфер на добри европейски практики за повишаване на иновационната култура към 5 района от новите държави - членки на ЕС, и от държавите кандидатки 18

Проект "GET-IN" 20

Проект "ERA ENV" 22

Проектът "IST BONUS" 24

Проект "SARA" 26

Проект "Укрепване на сътрудничеството между бизнес подпомагащите организации и малките и средните предприятия от Югозападна България" 27

Проект "Преодоляване на информационните бариери за бизнес развитие на местно равнище" 28

ПРЕДЛАГАНИ ТЕХНОЛОГИИ 29

ТЪРСЕНИ ТЕХНОЛОГИИ 34

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна. Създаване и развитие 36

ПРОЯВИ 41

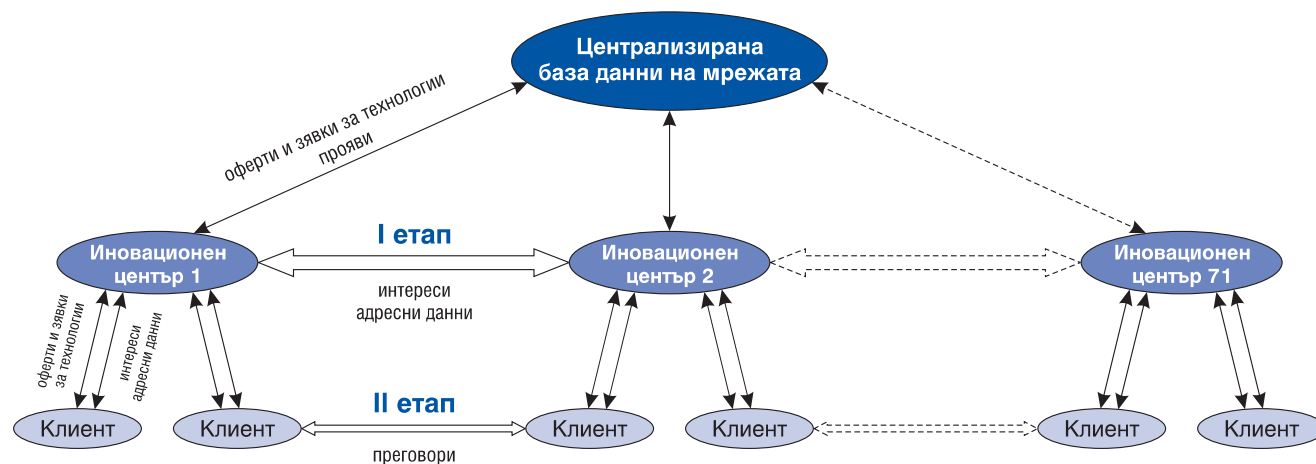
Тема на броя:
иновации - политика и проекти

Европейски иновационен център - България

Европейският иновационен център (ЕИЦ) е част от европейската мрежа IRC Network (www.cordis.lu/irc). В мрежата са свързани 71 иновационни центъра, разположени в 33 страни - 25 страни - членки на Европейския съюз, и в България, Румъния, Исландия, Израел, Норвегия, Швейцария, Турция и Чили. Иновационните центрове в мрежата обхващат 250 организации с над 1000 сътрудници и имат над 65 000 клиенти. До момента са осъществени 800 реални трансфера на технологии, а за около 5000 се водят преговори.

Целта на мрежата е да подпомага малките и средните предприятия да определят иновационните си потребности, да получат достъп до информация за необходимите им технологии, да предлагат свои добри технологични решения и да подобрят сътрудничеството си с европейски партньори.

ЕИЦ - България предоставя на българските организации набор от информационни и консултантски услуги (платени и безплатни), които подпомагат трансфера на нови технологии:

- Фирмена визита
- Технологичен анализ (одит)
- Изготвяне и разпространение на технологични оферти и заявки
- Технологично проучване
- Консултации по закрила на интелектуалната собственост
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки
- Международни дни за двустранни бизнес срещи
- Секторни и тематични срещи
- Организиране на фирмени мисии в България и чужбина
- Организиране на форуми за рисков капитал и финансови инструменти
- Абонаментно електронно информационно обслужване - Automatic Matching Tool (AMT)
- Бюлетин "ВЕСТИ" - специализирано тримесечно издание с безплатен абонамент
- Поддържане на интернет страницата www.irc.bg

В екипа на ЕИЦ работят:

Ангел Милев, координатор - angel.milev@online.bg
Стеля Димитрова - stella.dimitrova@online.bg
Димитър Ганев - dimitar.ganev@online.bg
Кристина Недева - christina.nedeva@online.bg
Теодора Георгиева - teodora.georgieva@online.bg

Подробна информация можете да намерите на www.irc.bg

Нов старт на Лисабонската стратегия - в търсене на източници за по-висока конкурентоспособност

гл. ас. д-р Теодора Георгиева
Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов

Предизвикателствата на Лисабонската стратегия

През март 2000 г. европейските лидери приеха до 2010 г. Европейският съюз да се превърне в най-динамично развиващата се и конкурентна, основана на знанието икономика в света, способна да постигне устойчив икономически растеж с повече работни места, по-голямо социално единство и грижа за околната среда.

Лисабонската стратегия призова към:

- изграждане на **информационно общество**: дефиниране на регулаторна рамка за развитие на електронните комуникации; насърчаване разпространението на ИКТ; създаване на условия за електронна търговия; подкрепа на лидерските позиции на Европа в мобилните комуникации;
- насърчаване на **изследванията**: създаване на изследователско и иновационно пространство; повишаване разходите за НИРД до 3 % от БВП; повишаване атрактивността на Европа за най-добрите изследователи; поощряване създаването и използването на нови технологии;
- развитие на **образованието и човешкия капитал**: намаляване наполовина на броя на рано напусналите училище; адаптиране на образователните и тренинг системите към изискванията на обществото на знанието; насърчаване на обучението през целия живот; увеличаване и улесняване на мобилността.

Европейският съвет в Лисабон посочи, че бъдещото икономическо развитие на Европа зависи от нейната способност да създава и развива иновативни, основани на изследванията и носещи висока добавена стойност сектори, конкурентни на останалия свят.

Преосмисляне на стратегическите цели

Пет години след началото на Лисабонската стратегия Европа преосмисля поставените амбициозни цели и подлага на оценка постигнатото в контекста на настъпилите глобални промени.

Едно от условията за постигане на ръст в производителността е нарастването на **разходите за НИРД**. Изследванията показват, че до 40 % от нарастването на производителността на труда се генерира в резултат на увеличение на разходите за НИРД, което е съпроводено от положителен ефект в други области на икономиката. В този смисъл един от най-безпокоителните аспекти от изпълнението на Лисабонската стратегия досега е, че значението на изследователската и развойната дейност остава неразбрано и

на това се дължи липсата на значителен прогрес.

В резултат от стагниране на инвестициите в научноизследователска и развойна дейност на стария континент се предвижда техният дял в БВП през 2010 г. да достигне едва 2,2 % - равнище, значително по-ниско от желаните 3 %¹. Последните статистически изследвания показват, че след 2000 г. разходите за НИРД в страните - членки на ЕО, като процент от БВП намаляват. Нарастване от 0,2 % е констатирано само за 2003 спрямо 2002 г. Сравнителните анализи потвърждават негативните оценки (вж. таблица 1).

Таблица 1

Разходи за научноизследователска и развойна дейност, 2003 г.

	Разходи за НИРД, % от БВП
Европа	1,93
САЩ	2,59
Япония	3,15

Като основна причина за това се сочи намаляващото финансиране от страна на частния сектор. За 2002 г. бизнесът в ЕС осигурява 55,6 % от вътрешните инвестиции за НИРД. В САЩ частното финансиране възлиза на 63,1 %, а в Япония достига 73,9 %.

Неравенство и проблеми в общоевропейското единство предизвиква и процесът на разширяване. Населението на ЕС нарасна с 20 %, докато приносът към БВП на Европа е само 5 %, което доведе до спадане на доходите на човек от населението с 12,5 % в рамките на ЕС-25. Нещо повече, новите страни членки се характеризират със силно регионално несъответствие.

Очаква се постигането на целите на Лисабон от ЕС-25 да бъде много по-трудно в сравнение с ЕС-15. Например средната заетост на ЕС-25 спадна с почти 1,5 процентни пункта в резултат на разширяването. Равнището на дългосрочна безработица в рамките на ЕС-25 е 4 % при 3,3 % за ЕС-15. По-трудно ще бъдат постигнати и някои от целите, свързани с опазването на околната среда. За някои индикатори (например разходи за НИРД като относителен дял в БВП) нови-

¹ Очаква се подобен резултат да постигне и Китай, ако страната запази тенденцията на 10 %-но годишно увеличение на инвестициите за изследване и развитие, което се наблюдава за периода 1997 - 2002 г.

те страни членки трябва значително да увеличат своите усилия.

Положителен аспект от разширяването е създаването на зона за ускорен икономически растеж в Източна Европа, чиято цел е равнищата на производителност и ръстът на БВП да достигнат средноевропейските. Като резултат ръстът в производителността в страни като Естония, Литва, Латвия, Унгария, Полша, Словения, Словакия и Чехия през последните пет години превишават съответните равнища в САЩ. Нещо повече, ниските равнища на данъчно облагане и заплати привличат инвестиции от другите европейски страни, което също стимулира растежа. Тези резултати дават основание да се твърди, че целите на Лисабонската стратегия са изпълними и съответстват на бъдещото вътрешно европейско единство.

Образованието и тренингът оказват пряко въздействие върху ръста на производителността. За всеки индивид придобитата степен на образование е основа на получените умения, възможност за намиране на работа и стандарт на живот. Все още прекалено много хора не разполагат с нужните знания, умения и компетенции, които да ги превърнат в модерна работна сила и да им позволят стабилно израстване в кариерата.

До 2001 г. статистическите данни сочат слабо нарастване на публичните инвестиции в образование за ЕС-25. Известна промяна се наблюдава за следващата година. Все още обаче е рано да се твърди, че това е начало на една стабилна тенденция. Публичните инвестиции за ЕС-15 бележат слабо нарастване до равнище 5,1 % от БВП. За Дания този размер е 8,5 %, а за Гърция и Люксембург - 3,9 %. Ясно е, че по този показател Европа изостава от САЩ и Япония.

Целта до 2010 г. да се достигне до 85 % завършили второ образователно равнище до 22-годишна възраст остава предизвикателство за страните членки. Това равнище е важно не само защото влияе върху качеството на постъпващите на пазара на труда, но и защото осигурява входа на висшето образование. За 2003 г. по този показател са достигнати 76,7 %, което с малко превишава равнището от 76,4 % за 2000 г. За някои страни това нарастване е доста по-голямо, но на него противодейства изоставането в други страни, например Португалия. Различията между страните членки по този показател са доста големи - от 43 % за Малта до 94 % за Словакия. По-ниски от средните за ЕС равнища се наблюдават в Португалия, Испания, Италия и Люксембург.

Въпреки известния прогрес целта до 2010 г. да се достигне до 12,5 % участие на възрастните във форми на обучението през целия живот остава трудноизпълнима. Нарастването е от 7,9 % за 2001 г. до 9,3 % за 2003 г. Много ниско равнище се запазва в Чехия, Гърция, Италия, Литва, Малта, Португалия и Словакия.

Предприетите до момента мерки за модернизиране на образователната система в страните членки не са достатъчни за постигане целите на Лисабон. Очертава се опасност от намаляване броя на учителите и равнището на частни инвестиции във висшето образование.

През март 2004 г. е иницирано създаването на **Група на високо равнище**, председателствана от Уим Кок, която да проведе независимо изследване за изпълнението на Лисабонската стратегия и за мерките, които трябва да се вземат за постигане на поставените до 2010 г. цели. Групата се състои от малък брой висококвалифицирани специалисти с богат опит, представители на висшата администрация и водещи университети от някои европейски страни - Холандия, Люксембург, Испания, Франция, Швеция, Германия, Чехия, Италия, Финландия, Австрия.

След проведените анализи оценките показват, че направеното не е достатъчно за постигане на поставените цели. ЕС и страните членки несъмнено отбелязват бавен прогрес, но не се придържат към Лисабонската стратегия с необходимата настойчивост. Като **причини** за разочароващите резултати се сочат:

- лошата координация и липсата на ефективни оценъчни механизми спрямо постигнатите резултати;
- неясните и противоречащи си приоритети;
- претовареният дневен ред - комплексът от 28 стратегически цели, 120 подцели и 117 индикатора правят процеса по изпълнение на Лисабонската стратегия, мониторинга и оценката на постигнатите резултати трудноуправляем.

Не на последно място целите от Лисабон се определят от отделните фирми и граждани като важни, но в същото време се възприемат като абстрактни и недостатъчно обвързани със собствените им конкретни планове за бъдещо развитие.

Сред **факторите**, които оказват влияние, са също:

- трайната тенденция на застаряване на населението - резултатът е ясно изразено свиване на населението в трудоспособна възраст за сметка увеличаване дела на социално подпомаганите. Нарастващата производителност на труда компенсира в определени граници неблагоприятното влияние на този фактор, но независимо от това очакванията са през 2040 г. потенциалният растеж драматично да спадне до равнища от 1 %. Това ще постави под заплаха прилагането на европейския социален модел, приеман понастоящем като даденост;
- нарастващите темпове на глобализация и агресивност на конкуренцията на международните пазари.

Тези фактори имат различен произход, но са с еднакво критично значение.

Новите реалности поставят нови изисквания

Въпреки негативните оценки и песимизма от действията на европейските структури прозира убеждението, че Лисабонската стратегия е още по-необходима днес, когато нараства разминаването със Северна Америка и Азия и при условия, в които Европа трябва да посрещне предизвикателствата на нисък естествен прираст и застаряване на населението.

В доклада на Групата на високо равнище се посочва еднозначно, че за да се постигне по-висок жизнен стандарт, Европа се нуждае от нарастване на заетостта и производителността чрез широк кръг от политически реформи и промени на макроикономическата рамка. Нито едно отделно действие няма да доведе до растеж и заетост. Вместо това са необходими взаимно свързани инициативи и структурни промени, които да се изпълняват съгласувано и по този начин да съдействат за използване потенциала на ЕС. Това изисква належащи действия в следните пет области на европейската политика:

- **Общество на знанието** - увеличаване атрактивността на Европа пред изследователи и учени, занимаващи се с научноизследователска и развойна дейност в приоритетни зони, и насърчаване използването на информационните и комуникационните технологии.
- **Вътрешен пазар** - развитие на вътрешния пазар за свободно движение на стоки и капитал и неотложни мерки по създаване на обособен пазар на услугите.
- **Бизнес климат** - редуциране на общата административна тежест; усъвършенстване качеството на законодателството; улесняване стартирането на нови предприятия; създаване на среда, подкрепяща бизнеса.
- **Пазар на труда** - изпълнение изискванията на ЕК за развитие на пазара на труда; развитие на стратегии за обучение през целия живот; укрепване на партньорството, насочено към растеж и заетост.
- **Устойчива околна среда** - разпространение на иновационни практики и лидерство в областта на екостроителството; преследване на политики, насочени към дългосрочно и устойчиво усъвършенстване на производителността чрез екоефективност.

Отделните европейски страни имат напредък в една или няколко от тези области, но нито една не е постигнала успех във всички. Ако Европа иска да постигне целите си, трябва значително да увеличи влаганите усилия.

Задачата е да се развият национални политики във всяка страна членка, подкрепяни от подходяща общеевропейска рамка, която чрез определяне индивидуалния принос на всяка страна да създаде един съгласуван начин на работа. С цел да се създадат условия всяка страна членка да поеме своята отговорност, е необходим нов акцент в три насоки:

- повече съгласуваност и последователност между политиките и участниците в тяхното изпълнение;
- усъвършенстване индивидуалния принос на страните чрез въвличане на националните парламенти и социални партньори;
- по-ясна комуникация по отношение целите и степента на тяхното постигане.

Като допълнение Групата на високо равнище предлага:

- Европейският съвет да има водещи позиции в процеса на изпълнение на Лисабонската стратегия;
- страните членки да подготвят национални програми за въвличане на всички граждани в този процес;
- Европейската комисия да представя, да следи развитието и да подпомага напредъка по видове политики и области на развитие;
- Европейският парламент да играе проактивна роля при осъществяване на мониторинга върху изпълнението;
- социалните партньори трябва да поемат своята отговорност и активно да съдействат за изпълнение на стратегията.

Конкретните препоръки се изразяват в следното:

1. Привличане и задържане на водещи изследователи

Европа се нуждае драматично от усъвършенстване на мерките за привличане на изследователски кадри, тъй като изключително много млади научни работници продължават да напускат Европа и се насочват предимно към САЩ. Много малък брой добри специалисти от други страни избират да живеят и да работят в Европа.

Необходимо е да се създадат условия за творческо взаимодействие между университетите и научните и изследователските кадри, от една страна, и бизнеса, от друга. Вече има достатъчен опит в световен мащаб в изграждането на високотехнологични клъстери. Те представляват области, предоставящи комплекс от условия, подкрепящи взаимодействието между участниците в процеса на създаване и използване на знание - комуникационна и транспортна инфраструктура; предлагат подходящи финансови услуги и рисков капитал; консултантска помощ в процеса на трансфер на технологии; публични власти, подкрепящи изследователските и иновационните мрежи, и други.

Препоръки

ЕС трябва да привлича водещите в световен мащаб изследователи. Във връзка с това през 2005 г. Европейският съвет трябва да постигне съгласие по разработването на План за действие за преодоляване на пречките в това отношение.

Този План за действие трябва да бъде изпълнен до пролетта на 2006 г.

Наред с останалите мерки за това ще съдействат също облекчаването на визовите процедури и усъвършенстването на качеството на професионалното образование.

2. Изследователската и развойната дейност трябва да станат основен приоритет

При постигането на по-високи равнища на изразходваните средства за НИРД все още съществуват редица структурни пречки както от страна на държавата, така и от страна на частния сектор. Данъчните стимули за новосъздадени малки и средни предприятия, инвестиращи в изследователска дейност, следва да нарастват. Трябва да се увеличи обществената подкрепа на национално равнище в страните от ЕС, особено по отношение на ключови технологии, които генерират икономически растеж. Необходимо е да се улесняват и да се подкрепят публично-частните партньорства. В същото време страните членки и Европейската комисия трябва да съдействат за развитие на пазарите на изследователски и иновационни продукти и услуги.

Препоръки

За да се насърчат постиженията в научната област, Европейският парламент и Съветът трябва да постигнат съгласие до края на 2005 г. (в рамките на Седмата рамкова програма) да създадат автономен Европейски изследователски съвет, който да финансира и координира дългосрочните базови изследвания на европейско равнище.

3. Пълноценно използване на информационните и комуникационните технологии

За осигуряването на бъдещ икономически растеж ЕС се нуждае от всеобхватна и цялостна стратегия, която да подтикне растежа в сектора на ИКТ и тяхното разпространение в икономиката като цяло. Основен приоритет в това отношение е осъществяването на Плана за действие е-Европа, който съдържа мерки за насърчаване на електронната търговия, електронното правителство и електронното обучение. Нещо повече, регулаторната рамка, засягаща електронните комуникации, приета през 2002 г., трябва да бъде цялостно завършена и стриктно прилагана, така че чрез ефективна конкуренция да се достигне до снижаване на цените за крайните потребители и бизнеса. Това изисква тясно сътрудничество между Ев-

ропейската комисия, националните органи по въпросите на конкуренцията и регулаторната рамка.

Стратегията трябва да насочи вниманието върху насърчаване достъпа до ИКТ поне с 50 % до 2010 г. В много европейски страни тези процеси текат изключително бавно. Достъпът до спестяващ разходите високоскоростен интернет ще допринесе за постигане на целта за социално и регионално единство.

Нещо повече, Европа се нуждае от регулаторна рамка, която да стимулира развитието на общи стандарти като основа за разпространението на нови технологии в рамките и извън ЕС.

Препоръки

Страните членки трябва по-упорито да преследват изпълнението на мерките от Плана за действие е-Европа, така че да се постигне по-голям ефект от използването на ИКТ. В частност е необходим по-голям напредък в областта на електронното правителство.

4. Насърчаване на иновациите чрез защита на интелектуалната собственост

Компаниите ще инвестират в иновации и НИРД само ако са сигурни във възможностите за възстановяване на направените разходи. Важно условие за това е правната рамка за защита на интелектуалната собственост да предлага евтини услуги за МСП и академичните институции, нещо, което понастоящем не е изпълнено. Неотложно е приемането на предложените мерки за патентоване на изобретения в областта на компютърните технологии и, разбира се, на общия европейски патент.

Препоръки

Необходимо е Съветът да вземе решение за бъдещето на европейския патент. Съгласуване по този въпрос трябва да бъде постигнато през 2005 г. Постигнатите решения трябва да гарантират, че общият патент действително ще редуцира комплексността, времето и разходите за защита на интелектуалната собственост. Това е начинът, по който Групата на високо равнище апелира пред Европейския съвет да преодолее спорните въпроси за използвания в патентната документация работен език.

Въз основа на направените оценки в началото на 2005 г. Европейската комисия предложи нов старт на Лисабонската стратегия, като насочи вниманието към две основни цели - осигуряване на стабилен растеж и повече и по-добри работни места. През юни основните приоритети намериха конкретизация в специално разработени интегрирани ръководни насоки, разглеждани като основа за разработване на националните програми на страните - членки. Те ще бъдат обобщени в Лисабонска програма на Общността, която ще включва всички действия, предприемани на европейско равнище. Заложените в програмата мер-

ки ще засягат следните три области:

1. Знание и иновации за растеж.
2. Превръщане на Европа в по-атрактивно място за работа и инвестиции.
3. Създаване на повече и по-добри работни места.

Конкретната работа в рамките на посочените области е концентрирана в осем ключови дейности:

- подкрепа на знанието и иновациите;
- реформа на държавните подкрепящи политики;
- усъвършенстване и опростяване на регулаторната рамка;
- създаване на работещ вътрешен пазар на услугите;
- приключване на амбициозните договорености от Доха;
- премахване на препятствията пред свободното движение на стоки и работна ръка;
- разработване на общ подход спрямо икономическата миграция;
- подкрепа на усилията за справяне със социалните последици от провежданите икономически реформи.

Постигането на целите на Лисабонската стратегия ще се основава на следните приоритетни зони:

Приоритетна зона I - Разширяване и задълбочаване на вътрешния пазар.

Завършването на изграждането на единния пазар, особено в областта на услугите, публичната сфера и финансовите услуги остава основна задача пред страните членки.

Приоритетна зона II - Осигуряване на отворен и конкурентен пазар.

Политиката по конкуренция на ЕС играе ключова роля за създаването на единен конкурентен пазар и включва инициативи, които засягат нови страни членки, особено по отношение на регулаторната рамка, НИРД и рисковото финансиране. В същото време европейските компании се сблъскват с все по-сериозни предизвикателства на световните пазари и търговската политика на ЕС трябва да им гарантира достъп до трети пазари.

Приоритетна зона III - Усъвършенстване на регулаторната рамка на европейско и национално равнище.

По-добрите регулаторни режими имат положително влияние при осигуряването на рамкови условия за икономически растеж, заетост и производителност чрез намаляване на разходите и предлагане на гъвкави схеми за иновационна активност. Това налага намаляване на административните бариери и опростяване на изискванията спрямо бизнеса. Тук се включват и мерките за създаване на електронно правителство и борбата срещу корупцията.

Приоритетна зона IV - Развитие и усъвършенстване на европейската инфраструктура.

Модерната инфраструктура е важен конкурентен фактор при вземането на много управленски решения, влияе върху икономическата и социалната атрактивност на регионите. Насърчаването на инвестициите на новите страни членки в проекти за подобряване на инфраструктурата ще засили процесите на интегрираност, тяхното социално и икономическо развитие. Тъй като решенията за развитие на инфраструктурата имат дългосрочен ефект, те трябва да се вземат в съответствие с принципите на устойчивото развитие. За улесняване достъпа и повишаване на ефективността на бизнеса и крайните потребители при физическото използване на инфраструктурата (енергийни и информационни мрежи) е необходимо да продължи либерализирането на тези сектори.

Приоритетна зона V - Нарастване и подобряване структурата на инвестициите в НИРД.

В развитите икономики знанието, включително НИРД, е ключов фактор за растеж на производителността. ЕС инвестира около една трета по-малко средства за НИРД в сравнение със САЩ, резултат главно от изоставане на частния сектор. Годишно САЩ харчат около 80 млрд. евро повече за НИРД в бизнес сектора, отколкото ЕС. По-добрата законодателна рамка и координация между страните членки трябва да допринесе за гарантиране на по-бърз прогрес за постигане на целта на Лисабонската стратегия - 3 % от БВП разходи за НИРД. По отношение на компаниите засиленият конкурентен натиск ще доведе до предприемане на нови инициативи в областта на иновационната активност.

Приоритетна зона VI - Улесняване на иновациите, приложение на ИКТ и целесъобразно използване на ресурсите.

Като необходими мерки се посочват:

- Създаване на патент, предоставящ защита в рамките на цялата общност.
- Улесняване на достъпа до финансиране за иновативни фирми.
- Ускоряване внедряването на ново знание във фирмите.
- Насърчаване на регионалните иновации.
- Осъществяване на проекти в областта на ИКТ със световно значение.
- Приложение на технологии, щадящи околната среда.
- Повишаване на енергийната ефективност и търсене на нови източници на енергия.
- Намаляване разходите при патентоване.
- Насърчаване на технологичното развитие и иновациите чрез възможностите на публичните власти.
- Насърчаване на екоиновациите.

- Европейска програма за провеждане на мерки, свързани с промени в климата.

Приоритетна зона VII - Съдействие за засилване на европейската индустриална база.

С цел да се превърне в икономически и технологичен лидер Европа трябва да повиши индустриалния си капацитет преди всичко чрез пълно оползотворяване на съществуващата технологична база в ключови области чрез подход на пазарно теглено развитие на индустриалните новости.

Приоритетна зона VIII - Насърчаване на заетостта и модернизирани на социалния модел.

Нарастването на заетостта е важен фактор за генериране на растеж и развитие на социалните икономики. Това е още по-необходимо в условията на застаряващо население, процес, който се предвижда да продължи през следващото десетилетие. Предизвикателството е да се предложат атрактивни условия, така че повече хора да се включат на пазара на труда. Утвърждаването на модерна социална система изисква повече хора да се включат в групата на заетите и да останат възможно най-дълго на работа.

Приоритетна зона IX - Усъвършенстване адаптивността на заетите и предприятията и повишаване гъвкавостта на пазара на труда.

В бързопроменящите се икономики високата степен на адаптивност е витално средство за повишаване на производителността и подпомага процеса на повишена мобилност на заетите. За фирмите съчетаването на по-висока гъвкавост и защита правата на заетите ще създаде възможност за по-бързо приложение в практиката на иновационни идеи. Наред с това трябва да се гарантира, че нарастването на заплатите няма да изпреварва ръста на производителността.

Приоритетна зона X - Увеличаване на инвестициите в човешки капитал чрез по-добро образование и умения.

Структурните промени и растежът на производителността изискват непрекъснато повишаване на инвестициите за развитие на човешкия капитал. Целта е да се създаде персонал с по-високи умения, адаптивност, способност за ефективно използване на нови технологии, включително ИКТ. В Европа се наблюдава допуснато разминаване между уменията, които се търсят на пазара на труда, и предлаганите знания от образователната система. За преодоляване на това трябва да се обърне голямо внимание на развитието на формите за обучение през целия живот и на мерките за насърчаване на социалното единство.

Гаранции за постигане на желаните резултати представляват ревизията на процеса по управление изпълнението на Лисабонската стратегия и по-ясното дефиниране на отговорностите на национално и

европейско равнище, така че компетенциите на съответните структури да съответстват в по-голяма степен на поетите от тях ангажименти по изпълнение на стратегията. Оценката на постигнатия прогрес ще се прави в рамките на един годишен доклад за постигнатия прогрес, който ще се разработва въз основа на регулярен мониторинг по мерките, заложи в Лисабонската програма. При необходимост представените отчети ще инициират промени в бъдещите действия по изпълнение целите на стратегията.

Финансирането на дейностите по Лисабонската стратегия и конкретизиращите я програми ще се осигурява чрез:

- Структурни и Кохезионни фондове - насочени са към райони с по-нисък растеж чрез стимулиране на иновациите, образованието и изграждането на модерна инфраструктура. НИРД, иновациите и трансферът на знание се нареждат сред приоритетните три нови цели на регионалната политика на ЕС - конвергенция, регионална конкурентност и европейско териториално коопериране.
- Рамкови програми за конкурентоспособност и иновации - насочени са към нарастване на европейския иновационен капацитет чрез подкрепа на иновативните МСП, иновативните мрежи, разпространението на резултати, технологичен трансфер и рисковото финансиране.
- Ново поколение на програмите за образование и тренинг - насочени са към увеличаване капацитета за създаване, насочване и използване на знание чрез интегрирани действия в областта на обучението през целия живот и тренинг, ориентирани предимно към университетското образование и подготовката на изследователите.
- Трансевропейска мрежа - чрез нея се предвижда създаването на съвременна инфраструктура и системи, подкрепящи НИРД (например Галилей).
- Нов европейски фонд за земеделие и развитие на селските региони - приоритетите са повишаване на конкурентоспособността на селското и горското стопанство, устойчиво управление на териториите, диверсификация на икономиката в селските територии и подобряване качеството на живот в селските области.

Централна роля за подкрепа развитието на икономика, основана на знанието, и превръщането на ЕО в конкурентна сила на глобално равнище има новата Седма рамкова програма, която обхваща НИРД на европейско равнище за периода 2007 - 2013 г. ЕК предложи следните подходи за реализиране на политиката си в областта на иновациите - консолидиране на подкрепата спрямо транснационалните проекти по проблеми, свързани с основните обществени политики; лансиране на дългосрочни публично-частни партньорства във връзка с ориентираното към индустрията

стрията технологично развитие; засилване подкрепата за базовите изследвания; предприемане на нови действия, насочени към развитие на сектори с висока добавена стойност. Въз основа на това е предложено изпълнението на следните подпрограми:

Коопериране

Спечелване на лидерски позиции в ключови научни и технологични области чрез подкрепа на кооперирането между университети, индустрия, изследователски центрове и публичните власти в рамките на целия ЕС, както и с останалия свят.

С повече от половината от целия бюджет на Седмата рамкова програма тази програма покрива целия спектър от изследователски дейности, осъществявани на базата на международно коопериране, от съвместни проекти и мрежи до координиране на цялостни национални изследователски програми.

Важна характеристика на програмата е насърчането на връзките между Европа и трети страни.

Идеи

Стимулиране на творчеството чрез финансиране на т.нар. гранични изследвания, осъществявани от индивидуални екипи, конкуриращи се на европейско равнище.

Във всички области на науката и технологиите ще бъдат създадени диктувани от изследователите проекти, в т.ч. инженерни, социално-икономически и хуманитарни науки. Проектите ще се сравняват на база техните научни достойнства. Европейският изследователски комитет ще работи на базата на пълна автономност, под ръководството на съвет от изявени учени.

Човешки капитал

Развитие и насърчване на човешкия потенциал чрез подкрепа на тренинга, мобилността и развитието на европейска изследователска кариера.

Тази програма ще подпомага съществуващите по "Мария Кюри" дейности при подкрепата на изследователи, като ще се фокусира по-добре върху уменията и израстването в кариерата, мобилността между университети и бизнес и насърчване взаимодействието в рамките на националните иновационни системи.

Капацитет

Засилване на изследователския и иновационния капацитет

Тук усилията ще бъдат насочени към осигуряване на оптимално използване и развитие на изследователската инфраструктура; подкрепа на регионалните изследователски кълстери; подкрепа на иновациите в МСП; обвързване на обществото и науката; развитие и координиране на международната научна и технологична политика.

Замисълът при формулирането на Седмата рамкова програма е това да не бъде поредната рамкова програма. Нейното съдържание, организация, модели за реализация и инструменти за управление са ориентирани специално към постигане целите на Лисабонската стратегия.

Седмата рамкова програма ще продължи подкрепата за реализация на Европейското изследователско пространство, като наред с това се насочва към развитие на изследователски теми и области, в които ЕС трябва да повиши потенциала от знание, да развие технологично лидерство и да повиши прозрачността на действията в областта на изследванията.

Развиваните области от Шестата рамкова програма - здравеопазване, биотехнологии, информационни технологии, нанотехнологии, транспорт, енергия и околна среда, са допълнени с още една - сигурност на изследванията.

При реализацията на всяка тема ще се търси гъвкаво съгласуване между нови научни области и бизнес или обществен интерес. За развитие на приоритетни научни области с междудисциплинарен характер се предвижда координиране на усилията чрез инициативи за хоризонтална интеграция. Подобна приоритетна зона е например развитието на морската наука и технологии.

Седмата рамкова програма е разработена така, че по-добре да посрещне нуждите на бизнеса. Дейности, насочени към изследователска подкрепа на МСП от страна на университетите и изследователските центрове, ще бъдат подкрепяни приоритетно.

Засилването на взаимодействието между ЕС и националните политики е изключително необходимо за постигане целите от Лисабон. Това ще стане възможно чрез реализиране на следните инициативи на Седмата рамкова програма:

- Съвместна технологична инициатива.
- Съвместно осъществяване на национални изследователски програми.
- Нова инфраструктура от общ изследователски интерес.

Областите, подходящи за тези три категории, текущо ще бъдат определяни от Комисията в тясно взаимодействие с научната общност и публичните власти. Определящи ще бъдат два критерия - добавената стойност и възможността да се постигнат целите на рамковата програма.

Опростяването на процедурите по реализиране на програмите и осигуряването на по-висок принос спрямо изразходваните средства ще бъдат постигнати на базата на:

- Редуциране на административната тежест и финансовите правила и процедури, намаляване техническата работа при попълване и броя на

изискваните документи от страна на участниците. Основният подход ще бъде доверието към изследователите. Ще се засили автономността в работата, съпътствана от опростяване на контрола, за който ще бъде необходим по-малък обем информация и който ще бъде насочен предимно към крайните резултати. Намеренията включват попълването на електронни формуляри с цел да не се налага многократно предоставяне на една и съща информация; прилагане на двуетапно одобряване на предложенията; оптимизиране и скъсяване на процедурите по консултиране и вземане на решение при одобряване на участниците.

- Усъвършенстване на финансовите схеми и опростяване на финансовия контрол.
- Опростяване на техническите изисквания при представяне и попълване на документацията (предложения, контакти, технически анекси, работни програми и др.) и усъвършенстване комуникацията на всички равнища.

Стартирането на подобна амбициозна рамкова програма, която продължава досегашните действия и наред с това предлага нови, е повод да се ревизира начинът на нейното управление въз основа на три принципа:

- Ефикасност на операциите (принос спрямо инвестиции).
- Концентриране услугите на Комисията върху ключовите задачи на приетите политики.
- Ясно определени отговорности по равнища.

Промените спрямо досегашната практика на управление на рамковите програми се налагат по няколко причини. Комисията ще управлява двойно по-голям бюджет, без да са направени промени на ангажирания персонал. Концентрирането на Комисията само върху ключови дейности ще доведе до делегирането на други дейности за изпълнение от външни организации.

Още един основен акцент на стартираната отново Лисабонска стратегия е чрез фокусиране на усилията и оптимизиране на действията да се намерят нови източници **за по-висока конкурентоспособност** на европейската икономика. В последните си изявления Гюнтер Ферхойген, председател на Генерална дирекция "Предприятия", насочи вниманието към необходимостта от постигане на прогрес в следните ключови области:

- **По-добра регулация**

Предвижданите действия са свързани с преглед на съществуващите регулаторни механизми с цел тяхното опростяване и оптимизиране; оценка на новите предложения и приемане на онези от тях, които действително създават по-добра бизнес среда; синхронизиране на прилаганите регулаторни механизми

на национално и европейско равнище. Дейността на Европейската комисия до края на 2005 г. ще бъде свързана със създаването на единна методология за оценка на административните актове и тяхното влияние върху бизнеса и ускоряване процеса по опростяване и оптимизиране прилагането на съществуващите административни актове.

- **Политика в областта на малките и средните предприятия**

Споделя се мнението, че малките и средните предприятия лежат в основата на европейската икономика. Техният брой в рамките на европейската общност достига 23 милиона, което е 99 % от всички европейски компании. В малки и средни предприятия са ангажирани 75 млн. души. Това красноречиво доказва необходимостта от създаването на благоприятна бизнес среда. За целта се предвиждат мерки в три области:

- финансова подкрепа чрез Европейския инвестиционен фонд под формата на микрокредити и рисков капитал;
- развитие на бизнес мрежи. Тук се визира работата на близо 300 европейски информационни центъра, функциониращи с подкрепата на Европейската комисия;
- насърчаване на националните политики, насочени към развитие на иновационното предприемачество.

Новата Програма на Общността за конкурентоспособност и иновации е насочена именно към създаване на нов механизъм за финансиране на иновациите в МСП с висок потенциал за растеж, насърчаване изграждането на мрежи за техническа подкрепа и регионални иновационни центрове.

- **Иновации**

Иновациите се разпознават като основен фактор за постигане на по-висок растеж. За създаването на една наистина конкурентоспособна, основана на знанието европейска икономика, е нужно да се инвестират усилия във: 1) създаването на нови знания чрез изследванията, 2) техния трансфер чрез образованието и 3) по-нататъшното им прилагане чрез иновации.

В процеса на реализиране на целите на Лисабонската стратегия страните членки трябва да развиват иновационна политика, съобразена с техните специфични характеристики и в подкрепа на следните цели: създаване на подкрепящи механизми за иновациите в МСП, включително високотехнологични нови производства; насърчаване на съвместните изследвания между бизнеса и университетите; усъвършенстване достъпа до рисков капитал; рефокусиране на общественото внимание върху иновативните продукти и услуги; развитие на партньорства и иновативни

центрове на регионален и локален принцип.

Като бъдещ пълноправен участник в европейските структури България трябва да работи за постигането на същите приоритети и да ориентира икономическата си политика в синхрон с предприеманите на европейско равнище действия. Заедно с останалите европейски държави и въз основа на приетите програма и интегрирани ръководни насоки България също трябва да разработи своя национална програма за постигане на по-висок растеж, като намери и оцени собствените си конкурентни предимства.

Концентрирането на усилията на европейската общност върху два основни приоритета - растеж и заетост, е нов положителен момент в ревизираната Лисабонска стратегия и цели запазване на изградения уникален социален модел на Европа в условията на засилващо се глобализиране на пазарите, интензивни технологични промени и натиск за опазване на околната среда. Изпълнението на заложените действия трябва да се разглежда в тясна връзка с принципите на устойчивото развитие - удовлетворяване на настоящите нужди на обществото, без да се поставят под съмнение възможностите на бъдещите поколения за достоен живот.

Източници:

1. Making Europe more competitive, Gunter Verheugen, UNICE Competitiveness Day, Brussels, 9 December, 2004, http://europa-eu-un.org/articles/fi/article_4140_fi.htm
2. Competitiveness, Putting regulation to the competitiveness test, Enterprise Europe, No 19, April-June, 2005, http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-europe/issue19/articles/en/topic2_en.htm
3. SMES, Helping the small to stand tall, Enterprise Europe, No 19, April-June, 2005, http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-europe/issue19/articles/en/topic3_en.htm
4. Speech by Commissioner Gunter Verheugen, European Enterprise Institute, Brussels, April 4th, 2005, http://europa.eu.int/comm/commission_barroso/verheugen/speeches/docs/gv_050405-eei.pdf
5. Common Action for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme, Brussels, 20.07.2005, http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/COM2005_330_en.pdf
6. Facing the Challenge, The Lisbon strategy for growth and employment, Report from the High Level Group chaired by Wim Kok, November, 2004, <http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/2004-1866-EN-complet.pdf>
7. Building the ERA of knowledge for growth, Brussels, 6 April, 2005, http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0118en01.pdf
8. Lisbon action plan incorporating EU Lisbon programme and recommendations for actions to member states for inclusion in their national Lisbon programmes, Brussels, 3.2.2005, http://www.eu-oplysningen.dk/upload/application/octet-stream/0b72eff3/SEK2005_0192_EN.doc

Насърчаване на предприемачеството на жените - опитът на Уест Мидландс, Великобритания

доц. Миланка Славова, УНСС

Предприемачеството е важен фактор за икономическия растеж на всяка страна. През последното десетилетие нараства делът на фирмите, създадени от жени. В някои страни - членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), между една четвърт и една трета от всички регистрирани фирми са собственост на жени, а броят на новостартиращите фирми, създадени от жени, надхвърля броя на новите фирми, чиито собственици са мъже. В този смисъл много съвременни икономисти твърдят, че женското предприемачество е все още недостатъчно използван източник за създаване на работни места, икономически растеж и социално сближаване.

В Доклада за предприемачеството и жените, публикуван през 2004 г., се правят интересни изводи за развитието на женското предприемачество въз основа на изследванията на екипи от 34 страни¹. Женското предприемачество има различен относителен дял - от 39,1 % в Перу до 1,2 % в Япония. Във всички страни, които са включени в доклада, мъжете са активни предприемачи от жените. Най-големи са различията в страните, които по БВП в света се нареждат между силно- и слаборазвитите страни. В тях вероятността мъжете да стартират собствен бизнес е 75 % по-голяма, отколкото вероятността при жените. В страните с най-висок БВП този показател е 33 %, а при страните с нисък БВП - 41 %. Важен мотив за започване на предприемачество е липсата на други възможности за осигуряване на заетост. Тази особеност е характерна за бедните страни. Влияние върху женското предприемачество оказват също възрастта, образованието и трудовият стаж. В доклада се отбелязва, че в страните с ниски и средни показатели на БВП предприемачеството сред жените започва най-често на възраст между 25-34 години, а във високоразвитите страни - 35-44 години. В бедните страни преобладаващата част от жените предприемачи нямат завършено средно образование, а в богатите страни над 34 % от жените, които имат по-високо от средно образование, са с най-голяма вероятност да започнат бизнес. Подобно на общите тенденции в предприемачеството, преобладаващата част от жените имат друга работа към момента, в който започват нов бизнес. Силно влияние върху започването на нов бизнес оказва примерът на успешни жени предприемачи. В развитите страни тези жени са обикно-

вено по-възрастни и по-добре образовани в сравнение с жените от по-слаборазвитите страни.

Важни психологически характеристики за започване на бизнес от жени са разкриването на възможности в обкръжаващата среда, увереност в собствените сили и наличието на житейски опит. Изследователите са установили силна зависимост между страха от неуспех и вероятността за започване на бизнес.

Стартовият капитал на жените предприемачи е по-малък, отколкото на мъжете. Например в САЩ мъжете започват бизнес средно с 65 010 долара в сравнение с 33 201 долара за жените. Обикновено жените използват известни технологии и се насочват към познати и разработени целеви групи на пазара. В Доклада за предприемачеството и жените се посочва, че над 70 % от изследваните фирми са използвали технология, която е известна поне от една година и конкурентите са били ясно определени. С други думи, жените имат по-консервативен подход към бизнеса и това до голяма степен се дължи на факта, че често започват бизнес по необходимост. Друга причина е, че жените по-често от мъжете започват бизнес, ориентиран към крайните, отколкото към бизнес клиентите и той изисква по принцип по-висок размер на първоначалния капитал.

Според изследванията на Световната банка преобладаващата част от жените управляват малки семейни фирми, но нараства броят на жените, които управляват многонационални компании с голям брой на персонала. Например в Китай около 17 % от фирмите, притежавани и управлявани от жени, имат персонал над 1000 души. В САЩ жените предприемачи управляват над 30 млн. персонал и генерират 3,6 млрд. дол. приходи².

Независимо от потенциала на женското предприемачество и приноса му за икономическия растеж на всяка страна, жените често срещат трудности в осъществяването на предприемаческата си дейност поради дискриминационни закони, политики или културни традиции. Правителствата в много страни предприемат инициативи за целенасочена подкрепа на женското предприемачество³. Световната банка и ОИСР също провеждат редица изследвания и инициативи по региони в подкрепа на женското предприемачество.

В Доклада за предприемачеството и жените се посочват някои основни изводи по отношение на по-

¹ Minniti, M., P. Arenius, N. Langowitz, Global Entrepreneurship Monitor, 2004 Report on Women and Entrepreneurship, The Center For Women's Leadership at Babson College.

² <http://rru.worldbank.org>

³ <http://rru.worldbank.org>

литиката към женското предприемачество. Основно заключение е, че предприемачеството не може да се стимулира по един и същ начин. Намалването на бариерите за конкуренция, регулаторните режими и услугите за новосъздадени фирми са важни условия навсякъде по света за насърчаване на предприемачеството, но ефикасната политика трябва да бъде съобразена със специфичните особености в отделните страни и дори райони. Това особено се отнася до женското предприемачество, тъй като то е по-чувствително към местните условия. Консултирането, подкрепата на местно равнище и популяризирането на опита на жени, успели в бизнеса, са много важни за жените да осъзнаят потенциала на предприемачеството.

В слабо развитите страни женското предприемачество би могло да се стимулира чрез инициативи, насочени към повишаване на грамотността, финансова подкрепа, управленски услуги и обучение. В страните, условно наречени страни със средни доходи на гражданите, делът на женското предприемачество е относително най-малък. Като подходящи политически действия се определят обучението в предприемачество. Необходимо е да се разпространява повече информация за възможностите на предприемачеството като дейност, която може да осигури доход на жените. Високоразвитите страни трябва да поддържат и да повишават равнището на женското предприемачество, като вземат под внимание общата тенденция към застаряване на населението. Необходимо е политика за обучение в предприемачество, насърчаване на жените да завършват инженерни специалности и да реализират своите идеи, както и постигането на равенство в заплащането на мъжкия и женския труд за една и съща професия в традиционна или предприемаческа бизнес дейност.

Най-големи резултати в подкрепа на женското предприемачество са постигнати в САЩ. Активната политика в тази област има 26-годишна история. През 1979 г. се създава Бюро на жените, притежаващи бизнес, в рамките на администрацията на САЩ, която се занимава с малкия бизнес. През 1988 г. е приет Закон за бизнеса на жените, който предвижда създаването на бизнес центрове за подкрепа на женското предприемачество. Към края на 2002 г. на територията на САЩ действат 80 центъра. Създава се и Национален съвет за женско предприемачество. Той е независима консултантска организация по икономическите проблеми на женското предприемачество и съветва президента, Конгреса и администрацията на САЩ за малкия бизнес. Националният съвет насърчава инициативи, политики и програми, които подкрепят женския бизнес през всички етапи на развитие. Опитът на САЩ може да се обобщи в три основни насоки:

- идеите за подкрепа на женското предприемачество

трябва да бъдат инициатива на самата бизнес общност. Нито публичният сектор, нито неправителствените организации имат мотивацията, ентузиазма и необходимата ангажираност да поддържат тези дейности при смяната на президентските администрации;

- устойчивата подкрепа обаче е невъзможна без активното участие на една от трите групи - бизнес общност, публичен сектор, неправителствени организации;
- точната, надеждната и навременната информация е изключително важна за осъществяването на определени политически инициативи в подкрепа на женското предприемачество и за техния мониторинг. Поради това е необходимо да се събира дезагрегирана информация за развитието и проблемите на женското предприемачество⁴.

Насърчаване на предприемачеството на жените във Великобритания

Във Великобритания жените представляват около 27 % от самонаетите лица. По оценки на експерти около 12-14 % от бизнеса се притежава от мажоритарни собственици жени. В САЩ този показател е 28 %. По оценката на различни организации приносът на женското предприемачество във Великобритания е значителен. Жените, които притежават и развиват малък бизнес, създават около 50-70 млн. паунда от брутна добавена стойност в страната. Всяка пета жена, която е безработна, започва собствен бизнес, докато при мъжете този показател е един на всеки петнадесет⁵.

Липсата на детайлна информация все още затруднява цялостната икономическа оценка на ролята на женското предприемачество в страната. Изследванията обаче показват, че във Великобритания съществуват определени пречки за започване на бизнес от жени. Те са свързани с липсата на подходящи услуги за отглеждане на деца, ограничен обем бизнес услуги в помощ на новосъздадени фирми от жени, достъп до финанси и проблеми на прехода от заетост към самонаемане. Съществуват и множество културни бариери, които могат да се обобщят като неосъзнаване на потенциала на бизнеса, притежаван и управляван от жени във Великобритания. Опит за преодоляване на тези бариери е разработената през май 2003 г. Стратегическа рамка за женското предприемачество, която представлява първото координирано усилие на правителството в сътрудничество с други ведомства да представи дългосрочна визия за подкрепа на жените в бизнеса.

⁴ Issue in Brief, National Women's Business Council, December 2002.

⁵ Small Business Service: Promoting Female Entrepreneurship, dti, March 2005.

Целта на документа е да се увеличи значително броят на жените, които започват и развиват свой бизнес. Дългосрочната визия на Стратегическата рамка е да се създадат среда и култура, които насърчават повече жени да започнат бизнес и да се осигури достъп до подходяща подкрепа на всяка жена, която има желание да започне или да развива своя бизнес. Количествените дългосрочни цели са:

- Към 2006 г. жените да бъдат около 40 % от всички потребители, които ползват подкрепените от правителството бизнес услуги.
- Към 2006 г. бизнес дейностите, притежавани от жени, да достигнат 18-20 % от бизнеса във Великобритания.
- Към 2006 г. броят на жените от етническите малцинства, които получават подкрепа за развитието на своя бизнес, да бъде пропорционален на техния дял от населението в съответния район.

Краткосрочните и средносрочните цели са да се развият услуги, насочени конкретно към женското предприемачество, да се развият мрежи от организации за подкрепа и да се привлече вниманието на финансиращите организации към този бизнес⁶.

Стратегическата рамка е част от общата политика във Великобритания за насърчаване на малкия бизнес, която предвижда да се насърчи развитието на бизнеса от т.нар. по-слабо представени групи и общности с по-малки сравнителни предимства. Жените са най-голямата от по-слабо представените групи във Великобритания. В Стратегическата рамка се залага принципът, че всички основни доставчици на услуги в подкрепа на бизнеса трябва да осигуряват равен достъп на мъжете и жените, но те могат да работят в партньорство с организациите, които насочват своите усилия в подкрепа конкретно на женското предприемачество. Приоритетните дейности за женското предприемачество са обособени в четири групи. За всяка дейност са определени целите, очакваните резултати и конкретните мерки.

1. Подкрепа за бизнеса. В тази група се включват създаване на мрежи, консултиране преди започване на бизнес операции, информационни услуги, обучение, консултации, създаване на бизнес инкубатори, франчайзинг, осигуряване на информационно обслужване и достъп до интернет. Целта на дейност "франчайзинг" е да се подобри осведомеността сред жените за франчайзинга, като се организират срещи, семинари съвместно с Британската франчайзингова асоциация. Конкретните мерки трябва да доведат до увеличаване на жените, които създават бизнес чрез франчайзинг. Сега техният дял е 7 %.

2. Достъп до финанси. Предвидени са дейности за създаване и популяризиране на грантови схеми и заеми за създаване на нови предприятия, микрокредитиране, банково кредитиране, рисков капитал, в т.ч. възможностите за използване на бизнес ангели.

3. Грижа за отглеждане на децата. Тази група дейности обхваща предоставянето на помощ за отглеждане на децата на жени, които създават и развиват бизнес, или се обучават, за да се занимават с бизнес. Предвидена е също подкрепа за развиване на бизнес, чийто предмет е грижата за деца на родители, които работят или развиват свой бизнес.

4. Преход от заетост към самонаемане. Целта на инициативите в тази група е да се повиши привлекателността на предприемачеството, да се представят неговите предимства за осигуряване на доход на жените. Мерките предвиждат увеличаване на броя на самонаетите жени и създаване на нови възможности за самотните родители.

В Стратегическата рамка е предвидено да се осъществяват мониторинг на дейностите и периодична оценка. Предвижда се да се разработят показатели за оценка, за да се актуализират Стратегическата рамка и дейностите на регионално равнище.

Подкрепа за женското предприемачество във Великобритания се осъществява и от **асоциацията PROWESS**, създадена през 2002 г. Нейните задачи са да подкрепя създаването на бизнес инфраструктура за насърчаване на предприемачеството, да лобира за женското предприемачество пред политиките, да разпространява добрата практика в тази област, да информира за организациите, които подкрепят жените в бизнеса⁷. Една от инициативите на организацията е разработването на стандарти за най-добра практика при подкрепата на женското предприемачество (The Flagship Award). Тя дава възможност на организациите, които подкрепят жените предприемачи, да определят, сравнят и подобрят своите услуги. От 2002 г. 80 организации са осъществили първата стъпка за определяне на равнището на предлаганите от тях услуги. Петнадесет организации за подкрепа на жените са придобили статута на водещи организации в предоставянето на услуги за жените предприемачи.

Стратегическата рамка се осъществява в сътрудничество и с подкрепата на министерствата, местните власти, регионалните агенции за развитие, мрежите за подкрепа на бизнеса, регионалните и националните стратегически партньорства, организациите Бизнес линкс, неправителствения сектор и др.

⁶ A Strategic Framework for Women's Enterprise, dti, Small Business Service.

⁷ www.prowess.org.uk

Инициативи за подкрепа на женското предприемачество в Уест Мидландс

В Уест Мидландс най-активна подкрепа на женското предприемачество се осъществява от **Агенцията за развитие на бизнеса на жените (Women's Business Development Agency)**. Тя е създадена през 1990 г. в Ковънтри и Уорикшър с цел да насърчава, подкрепя и развива женското предприемачество в района и работи в сътрудничество с Регионалната агенция за развитие, университетите на Ковънтри и Уорик, научния парк на университета Уорик и други регионални структури. Агенцията е оценила дейността си по 12 критерия и е една от организациите със статут на водеща организация във Великобритания в предоставянето на услуги за жените предприемачи. Агенцията предлага разнообразни услуги на различни етапи - от идеята за създаване на собствен бизнес до неговото управление и разрастване⁸.

Услугите на етапа преди стартиране на бизнес обхващат: бизнес планиране, маркетингови проучвания, търсене на финансиране, правни услуги. Предлагат се и курсове за обучение по бизнес.

За съществуващия бизнес се предлагат консултантски услуги по широк кръг проблеми на управлението. Агенцията е разработила безплатен чеклист за преглед на надеждността на бизнеса и за определяне на слабостите на фирмите. Предлагат се услуги за преодоляване на проблемите, идентифицирани чрез чеклиста.

Важно направление в работата на агенцията е организирането на безплатни иновативни курсове за обучение. Един от тези курсове е "Програмата за даване на възможности на жените - как сама да си бъдеш ръководител". Той се провежда в удобно за жените време - от 10 до 14.30 часа или вечер и се заплащат разходите за пътуване и за гледане на децата по време на курса. Курсовете се провеждат от опитни специалистки в областта на бизнеса и с участието на успели жени предприемачи. Създадени са също и интерактивни материали за обучение по интернет.

В Уест Мидландс е разработен **Регионален план за действие за подкрепа на женското предприемачество**. Неговите цели са да се развие предприемаческа култура, включително сред жените в района, и да им се даде възможност за предприемачество. Целевата аудитория са младите жени под и над 16-годишна възраст, завършващите средно и висше образование, жените, които са напуснали работа поради майчинство или промяна в кариерата и др., жените над 50 години и жените в неравностойно икономическо положение, както и жените, които са готови да променят статута си на заети във фирми в самонаети. Планът за действие обхваща всички етапи от развитието на бизнес идеите - предварителния етап на

подготовка, започването на бизнеса, растежа, зрелостта и приключването на определена бизнес дейност.

Подготовката на регионалния план преминава през две фази: подготовка и разработване. Етапът на подготовка обхваща периода декември 2003 - ноември 2004 г. През този етап е извършено картографиране на бизнеса, който се развива от жени, събира се информация, установяват се контакти с партньорите от региона и се повишава осведомеността за потенциала и перспективите на женското предприемачество. Етапът на разработване и приложение обхваща периода след ноември 2004 г. Основното внимание се съсредоточава върху създаването и координирането на дейности за улесняване на достъпа на жените до услуги в подкрепа на техния бизнес. В плана са включени десет направления за действие: достъп до финанси, бизнес подкрепа с по-голяма насоченост към женското предприемачество, подкрепа за развитието на международен бизнес, консултиране, предприемачеството като възможност за кариера на жени на различна възраст и с различен произход, устойчиво финансиране на дейностите за подкрепа на женското предприемачество, особено в селските райони, преминаване от заетост към самонаемане, развитие на международно сътрудничество на организациите за подкрепа на женското предприемачество, развитие на услугите за гледане на деца и др.

Партньорите в региона на Уест Мидландс поемат отговорност за реализацията на отделни направления от Плана за действие.

Политика за равнопоставеност на жените и мъжете в България

От 2002 г. България се включи в Програмата за подкрепа на Рамковата стратегия в областта на равенството на половете. Програмата подкрепя действия в три направления:

1. Повишаване на осведомеността с цел подкрепа на равенството на половете.
2. Анализ и оценка на политиките и други фактори, оказващи влияние върху равенството на половете.
3. Укрепване на капацитета чрез транснационално сътрудничество, включващо подкрепа на връзките между организациите и обмяната на опит в Европейския съюз.

През **първата фаза** за страните кандидатки беше отворена част от първо направление (организация на конференции, семинари и т.н., организиране в страните членки и страните кандидатки на голямо мероприятие по някой от приоритетите на програмата, публикуване на материали, създаване на интернет страница, организиране на семинари и разпространяване на материали, свързани със законодателството в областта на равенството на половете) и част от второ направление (създаване на база данни за

⁸ www.prowess.org.uk

жените, вземащи решения).

През **втората фаза** е отворено цялото първо и трето направление на програмата и продължава дейността от първата фаза по второ направление.

С постановление № 313 на Министерски съвет от 17 ноември 2004 г. е създаден Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към МС на Р България. Националният съвет е орган за осъществяване на консултации, сътрудничество и координация между правителствените органи и неправител-

ствените организации при разработването и провеждането на националната политика по отношение на равнопоставеността на жените и мъжете.

През м. декември 2004 г. Министерският съвет прие Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за 2005 г., който е структуриран в 10 раздела. Един от тях третира равнопоставеността на жените и мъжете в сферата на образованието.

Проект за регионална иновационна стратегия (РИС) на Югозападен район за планиране (RIS BRIDGE)

През юли 2005 г. стартира поредният проект на фондация "Приложни изследвания и комуникации" за разработване на регионална иновационна стратегия в България. Инициативата **RIS BRIDGE** е насочена към **Югозападен район за планиране**, има продължителност 32 месеца и се осъществява от консорциум от пет организации от България и Европа: фондация "Приложни изследвания и комуникации", София, България - координатор на проекта; Център за изследване на демокрацията (ЦИД), София, България; Изследователска секция "URENIO"¹ от университета Аристотел, Солун, Гърция; Ковънтри Юнивърсити Ентерпрайзис² ООД, Уест Мидландс, Великобритания; фондация Щайнбайс-Европа-Центрум³, Германия. През 2005 г. стартираха РИС инициативи и за останалите 4 района на планиране в България.

Какво представляват проектите за регионални иновационни стратегии (РИС проекти)?

Проектите за регионални иновационни стратегии (РИС) са инициатива на Европейската комисия, която има за цел да подпомогне развитието на регионалните иновационни системи както в държавите - членки на ЕС, така и в страните кандидатки. Процесът на разработване на регионалните иновационни стратегии предполага широко участие и ангажиране на всички заинтересовани групи. Стратегиите се придружават и с План за действие, в който се предлагат конкретни мерки и дейности за повишаване на иновационния капацитет на фирмите от региона. Местните фирми, по-специално малките и средните предприятия от региона, са крайни бенефициенти на инициа-

тивите за регионални иновационни стратегии, което от своя страна е предпоставка за усвояване на средства от структурните фондове, които ще бъдат отворени за България след присъединяването ѝ към Евросъюза.

Проект за регионална иновационна стратегия (РИС) на Югозападен район за планиране

Приетите през 1999 г. Закон за регионалното развитие и Национален план за регионалното развитие положили основата за развитието на съответната регионална политика в България. Бе разработена Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2005 - 2015 г., чиято цел е да определи дългосрочните цели и приоритети на регионалната политика на страната и е отправна точка за придобиване и разпределяне на помощта от ЕС при изпълнението на програмите, отнасящи се до регионалното развитие.

В контекста на изпълнението на регионалната политика Националният план за регионалното развитие определя 6 района за планиране, които представляват териториалните рамки за развитие и осъществяване на регионалните програми за развитие.

Основна цел на проекта RIS BRIDGE е разработването на регионална иновационна стратегия за Югозападен район за планиране, който обхваща София - град, София - област, и областите Перник, Кюстендил и Благоевград (съгласно Закона за регионално развитие, февруари 2004 г.). Според официалните статистически данни районът се населява от 2.1 млн. души (повече от 1/4 от населението на България), от които 57 % живеят в столицата.

Поради наблюдаваните големи вътрешнорегионални различия в икономическото развитие на района проектът предвижда паралелно прилагане на раз-

¹ "URENIO", Aristotle University, <http://www.urenio.org>

² Coventry University Enterprises Ltd (CUE Ltd), <http://www.cutp.co.uk/index.htm>

³ Steinbeis-Europa-Zentrum (SEZ), <http://www.steinbeis-europa.de/en>

лични методологии и подходи към София и останалата част на района при разработването на иновационната стратегия. Проучванията на търсенето и предлагането на технологии и иновации ще се извършат с помощта на различни инструменти, като се взема под внимание спецификата на двете икономически подобласти. Предвижда се да се направи анализ на иновационната система на района от екип от експерти и представители на всички заинтересовани групи.

Стратегическата цел, която ще залегне в иновационната стратегия за района, ще бъде дефинирана така, че да се основава на широк обществен консенсус. За целта RIS BRIDGE инициативата предвижда провеждането на редица работни срещи и семинари във всички областни градове от района, както и използването на форсайт инструменти за определяне на най-перспективните сценарии за дългосрочно развитие и на приоритетните сектори на икономиката на района.

Към иновационната стратегия на района ще бъдат разработени съответно и два Плана за действие, ориентирани към спецификата на двете подобласти - София и останалата част на района. Те ще предлагат конкретни дейности и мерки за повишаване на иновационната способност на фирмите от района.

Този новаторски подход на проекта има за цел да изгради "мост" между икономически и иновативно добре развитата столица и останалите по-отдалечени части на района. По такъв начин чрез доразвиване на съществуващите регионални предимства, използване на благоприятните външни възможности и преодоляване на слабите страни е възможно да се изгледят икономическите различия между София и останалите части на района и да се разпространи иновационната култура до всички отдалечени и изостанали области в рамките на Югозападен район за планиране.

Изпълнението на работната програма ще бъде осъществено на три етапа.

Първият етап е подготвителен и има продължителност около 12 месеца. Основната му цел е популяризиране на инициативата и изграждане на обществен консенсус за мисията на проекта, провеждане на кабинетно проучване на съществуващи стратегии, планове и обзорни материали за развитието на региона, извършване на анализ през призмата на иновациите, както и изготвяне на подробна методология за анализиране на регионалната иновационна система и разработването на иновационната стратегия и плановете за нейното изпълнение.

Вторият етап ще продължи 12 месеца и включва провеждане на "одит" на иновационния потенциал в района чрез качествени и количествени анализи на търсенето и предлагането на иновации, както и ана-

лизи на функционирането на регионалната иновационна система.

Третият етап ще има продължителност 8 месеца, в рамките на които ще бъде дефинирана стратегическата цел, основана на широк обществен консенсус, която да залегне в Регионалната иновационна стратегия, ще бъде разработена самата стратегия заедно с два индивидуални плана за нейното изпълнение - съответно в София и в останалата част от района, ще стартират някои пилотни инициативи, предвидени в двата плана.

Очаквани резултати от RIS BRIDGE проекта:

- стратегическа рамка за икономическо развитие, основано на иновациите на Югозападния район за планиране, съгласно европейските иновационни политики и дейности;
- два Плана за действие - съответно един за София и един за останалата част от плановия район, чрез които да се намалят различията между двете икономически подобласти на района и да се отговори адекватно на появяващите се регионални потребности;
- подобро функциониране на регионалната иновационна система;
- регионален капацитет (натрупване на опит в района) за работа с финансовите инструменти на новата кохезионна политика, влизаща в сила след 2007 г.;
- активно сътрудничество в рамките на района чрез:
  - а) коопериране на индустрията, научноизследователските организации, посредниците за подпомагане на иновациите и публичната администрация и постигане на регионален консенсус за РИС и Плановите за действие;
  - б) сътрудничество на отдалечените области в Югозападния район с град София за преодоляване на вътрешнорегионалните различия в икономическото развитие и просперитет;
- Югозападният район за планиране се очаква да се превърне в модел за регионална икономика, основана на знанието и задвижвана от иновациите.

За допълнителна информация:
 Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
 София 1000, ул. Гурко 6
 тел.: 02/986 7557; 986 7887, факс: 02/980 1833
 Кристина Недева, christina.nedeva@online.bg
 Деница Маринова, denitsa.marinova@online.bg

Проект "5 схеми" - трансфер на добри европейски практики за повишаване на иновационната култура към 5 района от новите държави - членки на ЕС, и от държавите кандидатки

"5 схеми" е проект, който ще бъде изпълнен в 5 региона от новите държави - членки на ЕС, и държавите кандидатки - Великополска, Вармия и Мазурия (Полша), Любляна (Словения), Кипър и Южен централен район за планиране, България, с цел да се разработят специфични схеми в подкрепа на регионалните иновационни политики и изпълнение на Регионални иновационни стратегии (РИС), които бяха разработени за тези региони с подкрепата на Генерална дирекция "Предприятия" на Европейската комисия през периода 2001 - 2004 г. Схемите в подкрепа на регионалните иновации ще се разработват в следните области:

- подобряване на управлението на иновациите във фирмите;
- стимулиране на научноизследователската дейност в подкрепа на регионалната икономика;
- консултантски услуги за иновациите;
- развитие на иновационната култура;
- подкрепа на клъстери.

Акцентът на проекта ще бъде предимно върху изпълнението на нефинансови мерки от съответните регионални иновационни стратегии. Дейностите при изпълнение на проекта включват:

- идентифициране, проучване и адаптиране на най-добрите европейски практики;
- използване на консултантски услуги на водещи европейски експерти в изброените области;
- разработване на 5-те регионални схеми, което включва привличане на регионални експерти и съвместно разработване на обща за петте региона методология;
- сътрудничество с други европейски региони, прилагачи подобни схеми;
- разпространяване на резултатите от проекта между всички европейски региони от Мрежата на иновативните региони в Европа.

Опитът от предишни РИС инициативи в райони на Европейския съюз показва, че критичната фаза е в края на проекта, когато трябва да започне изпълнението на т.нар. План за действие. Регионалните власти са тези, които трябва да предприемат изпълнението на пилотните инициативи и мерки от плана и те трябва да реагират бързо, за да не се загубят ентузиазмът и енергията, генерирани при изпълнението на РИС проектите. През периода 2001 - 2004 г. 16 региона от новите държави - членки на ЕС, България и Румъния реализираха проекти за разработване на регионални иновационни стратегии. Регионалните власти в тези региони са поели ангажимент да подкрепят иновациите, да структурират стратегически

приоритети и да разработят Планове за действие. Заложените в Планове за действие мерки като изграждане на регионална мрежа от организации, подкрепящи бизнеса, центрове за технологичен трансфер в университетите, местни форуми на фирми, могат да бъдат приложени директно, но изпълнението на някои мерки се нуждае от внимателно програмиране, което означава анализ на ресурсите, целевите групи, намиране на най-ефективните подходи, финансиране, установяване на партньорства, разпределение на задачите и т.н., което е предметът на проекта "5 схеми".

Какво доведе до разработването на проекта "5 схеми"?

Осъзнатата потребност да се разработят специфични мерки в подкрепа на иновациите.

Необходимост да се подобри управлението на иновациите във фирмите.

И в петте региона секторът на МСП е сравнително добре развит, фирмите разполагат с добри възможности за адаптиране към изискванията на променящата се пазарна среда и са отворени към повишаване на квалификацията на персонала си. Но тяхна основна слабост е липсата на стратегическо мислене и дългосрочно планиране на фирменото развитие. Те разбират потребността от модернизация, но рядко използват иновативни управленски техники. Липсва им способността да правят задълбочен анализ на пазара и да предвиждат пазарни и технологични трендове в дългосрочна перспектива.

Разработването на инструменти за подобряване на управлението на иновациите във фирмите изисква специална подготвителна работа поради следните причини:

- необходимост да се внесе отвън знание за иновационни техники, тъй като то е недостатъчно на местно равнище;
- необходимост да се разработят специфични инструменти за трансфер на знание за управлението на фирмите (чрез специални семинари, обучение или други методи);
- необходимост да се намерят ефективни начини за привличане на фирмите за използване на разработени вече схеми.

Необходимост да се стимулира научноизследователската дейност в услуга на регионалната икономика.

Научноизследователският сектор е добре развит като брой организации, изследователи, публикации в участващите в проекта региони. Общият и за петте

региона проблем е недостатъчно развитата изследователска инфраструктура. РИС инициативите са идентифицирали специфичните мерки, които трябва да се предприемат, за стимулиране на сътрудничеството между науката и промишлеността. Управленските качества на изследователите също трябва да се подобрят. Ето защо проектът има за задача да предложи начини за:

- преодоляване на бариерите в сътрудничеството наука - промишленост - как е било постигнато това в други региони;
- придобиване на знание за управление на изследователската дейност на регионално равнище, което в момента не съществува в регионите;
- окуражаване на изследователския сектор да промени отношението си и да развива и придобива нови управленски качества.

Необходимостта да се разработят нови услуги в подкрепа на иновациите.

В участващите региони практически не се предлагат консултантски услуги в подкрепа на иновациите и дори там, където ги има, фирмите не осъзнават тяхното значение. Съществува ясно дефинирана необходимост от международно сътрудничество за подготовянето на такива услуги, за да се:

- трансферира нужното знание, с което да бъдат обучени обучаващи, бъдещи консултанти и да се изградят консултантски екипи;
- разработи методология за услугите и техническа подготовка - идентифициране на организации, които биха могли да предлагат услугите във всеки от 5-те региона, подготовка на обучаващи, подготовка на курс за обучение, изготвяне на методология, вкл. и в частта ѝ за заплащане на такъв тип услуги;
- почерпи опит от региони с дългогодишна практика в тази област - как тези услуги да станат атрактивни за бизнеса.

Необходимостта да се повиши иновационната култура в партниращите региони.

Тази задача е от изключително значение за бъдещото развитие на регионите, но има доста комплексен характер и включва:

- разбирането за иновациите като ключов фактор за икономическо развитие на местно равнище;
- настройките на обществото към предприемачеството и иновативното мислене, което би рефлектирало и върху образователната система;
- типа поведение на публичните власти, които например се фокусират върху събиране на данъците и подобряване на инфраструктурата, но не и върху подобряване на климата за насърчаване на иновативното развитие на фирмите.

Следователно всяка програма, целяща да промени иновационната култура на дадено общество, трябва

да разработи разбираема и ефективна методология, която:

- да е изградена на основата на партньорство и координация на всички заинтересувани страни;
- да предлага ефективни инструменти за достигане до различните целеви групи;
- да включва както обмяна на добър, така и на лош опит при популяризирането на иновациите;
- да заимства идеи от други региони, свързани с факторите за успех.

Необходимостта да се подкрепя развитието на кълъстери.

Участващите в проекта "5 схеми" региони нямат голям опит в подпомагането и развитието на съществуващите индустриални кълъстери (ако въобще има такива), въпреки че вече направените РИС анализи доказват, че има голям потенциал в тази област. И петте региона осъзнават необходимостта от разработване на подходящи инструменти, които да работят ефективно в съответните регионални условия. Трябва да се координират усилията за разработването на мерки, които:

- да идентифицират специфичните потребности на групи от фирми, с което да поставят началото на работата по изготвянето на подкрепящи мерки;
- да разработят ефективна методология на всяка схема;
- да използват най-добрите познати практики, за да мотивират фирмите от даден сектор да се възползват от предимствата на работата в кълъстер.

Основните резултати от проекта ще бъдат:

- готови за прилагане специфични методологии по разработените схеми;
- подобряване на капацитета на организациите, отговарящи за разработването на иновационната политика на съответния регион;
- повишен ефект на иновационните мерки върху регионалните политики;
- по-ефективна работа със структурните фондове с по-голям акцент върху иновациите;
- активно сътрудничество между регионите;
- по-добро познаване на регионалните иновационни политики в новите страни - членки на ЕС, и страните кандидатки.

Проектът ще мобилизира основните актьори в областта на иновациите във всеки регион, ще направи диагностика на състоянието му и ще предложи стратегическа рамка със съответни инструменти и механизми, която да постави основите за една съгласувана иновационна политика в региона, която е от решаващо значение за повишаването на конкурентоспособността на регионалната икономика.

За допълнителна информация:
Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
София 1000, ул. Гурко 6
тел.: 02/986 7557; 986 7887, факс: 02/980 1833
Зоя Дамянова, zoya.damianova@online.bg

Проектът "GET-IN": насърчаване на участието на МСП от страните - кандидатки за членство в ЕС, в проекти към Шестата и Седмата рамкова програма на Европейския съюз чрез специално разработен софтуер (GiST)

Целта на проекта "GET-IN" е да подпомогне преодоляването на ниския процент на участие на малки и средни предприятия (МПС) от новите страни членки (Литва, Латвия Словакия и Полша) и от страните - кандидатки за членство в ЕС (България и Румъния), в настоящи и бъдещи рамкови програми на Европейската комисия за научни изследвания, технологично развитие и иновации. Тъй като подобна единична инициатива не е в състояние сама да реши проблемите в съответните страни, водещи до слабо участие на МСП в Шестата рамкова програма на ЕС, проектът GET-IN е разработен в конкретна практическа насока: създаване на **специфичен софтуер (GiST)**, който максимално да улеснява МСП при написването и кандидатстването с проектни предложения към всички тематични приоритети и инструменти, регламентирани в настоящата Шеста рамкова програма на ЕК. Този приложен софтуер може да се използва както от организация, разработваща проектно предложение за Шестата рамкова програма в качеството си на координатор, така и от организации, които се включват към консорциуми в качеството си на партньори по проекти. Голямо предимство на софтуерния продукт GiST е възможността за неговото последващо адаптиране с цел приложимост и към конкурсите на предстоящата Седма рамкова програма на ЕС, която се очаква да стартира през 2007 г. Във всяка страна - партньор по проекта GET-IN, между които и България, представена от фондация "Приложни изследвания и комуникации", се предвиждат популяризиране на този приложен софтуер и провеждане на обучение за работа с него. На 16-17 юни 2005 г. в София вече бе проведено пилотно обучение с участието на лектори от INNOVA+ от Португалия - страната - координатор на проекта. Допълнителна цел на проекта е и повишаване на осведомеността и подпомагане на трансфера на технологии между МСП и организациите, работещи в областта на иновациите, в новите страни - членки на ЕС, и в страните кандидатки. Повече информация за проекта можете да намерите на неговата интернет страница <http://www.getin-project.com/>.

Програмният продукт GiST може да бъде намерен на интернет страницата на проекта, а също и на адрес <http://www.inovacao.net/gist/index.php>. За използването му са необходими потребителско име и парола, които се предоставят от фондация "Приложни изследвания и комуникации". Програмният продукт е съставен от два основни модула:

- инструмент за самооценка на МСП, който да помогне на компаниите да определят технологичните си потребности в сектора;

- интерактивно ръководство за съставяне на първи вариант (черновата) на предложението за проект.

Дизайнът на менюто на GiST софтуера е направен така, че да бъде удобен за използване от всеки потребител и не изисква специфични компютърни умения.

Първият модул за самооценка на МСП, разработващо проект за кандидатстване в Шестата рамкова програма или включващо се в проект в качеството си на партньор, представлява систематизиране на информацията за кандидатстващата фирма, както и на данните на партниращите организации, като за целта се попълват специално разработени формуляри в съответствие с изискванията за кандидатстване по конкурсите на рамковата програма. Формулярите включват подробни координати и правен статут на фирмата, отговорно лице с кратки биографични данни, описание на фирмата, на предлаганите от нея продукти и услуги, на ключови възможности за иновации или трансфер на технологии. При попълването на информацията съществуват възможности за изтриване на погрешни данни във формуляра, както и за съхраняване на въведените до момента данни и продължаване на работата в софтуера на по-късен етап. Попълненият формуляр може да се запази и като WORD документ, който е удобен за допълнително редактиране, отпечатване, добавяне към пакет документи, изпращане по електронна поща и др.

Вторият модул е изграден под формата на интерактивно ръководство за съставяне на първи вариант (чернова) на проектното предложение. Състои се от няколко подмодула: "Подготовка"; "Съставяне"; "Завършване" и "Чернова на проекта". Следването на подмодулите в менюто осигурява последователното попълване на всички необходими части на проектното предложение, като всяка стъпка е съпроводена с подробни указания под формата на интерактивни прозорци.

Подмодул "Подготовка" дава възможност да се състави пакетът от информация, необходим за участието на фирмата в проектното предложение, чрез кратки отговори на въпросник (напр.: Колко служители има фирмата? Има ли служители, които да говорят английски език?). При позициониране на курсора в съответното поле за въвеждане на информация се отваря малък допълнителен прозорец с обяснения и подсказващи отговори.

Друга цел на подмодул "Подготовка" е да помогне за оформянето на проектната идея чрез последователно отговаряне на поредица от въпроси като

например какво искате да направите с този проект; каква е вашата компетентност за осъществяване на идеята; какви допълнителни полезни приложения могат да възникнат, кои са основните стъпки за реализиране на идеята и др. Съставят се заглавие на проекта и негов акроним. Подмодулът дава възможност и за създаване на WORD документ за "Търсене на партньори" или "Изразяване на интерес (Expression of Interest)" в съответствие с обичайната структура и съдържание на тези документи, като те могат да се публикуват на страницата за Шестата рамкова програма (6РП) на CORDIS (Информационната служба за научни изследвания и технологично развитие на Европейската комисия <http://fp6.cordis.lu/fp6/home.cfm>).

Следващата стъпка при разработването на проектното предложение - подмодул "Съставяне" - представлява преминаване през основните стъпки за съставянето на част Б¹ на всяко проектно предложение към 6РП: "Стратегически цели", "Актуално състояние в дадената област", "Потенциално влияние", "Потенциални ползи", "Съответствие с целите на конкурса", "Други въпроси", "Техническа информация за проекта" в WORD формат.

"Стратегическите цели" на проектното предложение могат лесно да бъдат изведени и формулирани от кандидата чрез отговаряне на подсказващи въпроси и попълване на информация в посочените полета. При позициониране на курсора в някое от полетата за въвеждане на информация се отваря малък допълнителен прозорец с полезни обяснения и подсказващи или примерни отговори. Категорията "Настоящо положение" предоставя възможност за подробно представяне на настоящото научно-технологично

¹ Част А на проектното предложение съдържа информация за организациите, съставляващи кандидатстващия консорциум. Част Б съдържа самото проектно предложение с подробно разписана идея, цели, план за реализиране на идеята и крайни резултати.

състояние на съответния сектор, от което би стартирал проектът; оценка на граничните условия към новите продукти на проекта при евентуална конкуренция; детайлно характеризирани на иновациите, които проектът предвижда да разработи. Тук отново в помощ на авторите на проекта се появяват "прозорци" с обяснения, подсказващи отговори и резюме на проектната идея. "**Потенциално влияние**" е категорията, в която се описва как проектната идея би повишила конкурентоспособността на кандидатстващите организации, действащи на съответния пазар; как проектът допринася за разпространяването на европейските и националните стандарти и добрите практики; какви са рисковете при изпълнението на проекта, какви средства са предвидени за тяхното управление и др. В категорията "**Потенциални ползи**" могат да се изброят до пет полезни въздействия на проекта с ясно посочване на очакваните приложения (продукти или технологии). От изключително важно значение е съответствието на проектното предложение на европейските приоритети и целите на Шестата рамкова програма. Ето защо в категорията "**Съответствие с целите на конкурса**" се прави сверяване на проектната идея и целите на проекта с концепцията и целите в Работната програма на съответния конкурс в рамковата програма. Описва се какъв е приносът на проекта на европейско равнище и за постигане на социалните задачи на Европейската комисия, както и защо за реализирането на проектната идея е необходима финансова или техническа помощ от ЕС. В категорията "**Други въпроси**" се описва връзката на проекта с въпроси от значение за политиката на ЕК като например етика и равнопоставяне на половете. Попълването на всички изброени по-горе категории информация е задължително, тъй като изпускането на която и да е от тях води до санкции при оценяването на проектното предложение от страна на Комисията. Последната категория - "**Техническа информация на проекта**" - дава възможност цялата информация, попълнена в подмодул "Съставяне", да бъде конвертирана в WORD формат и по този начин да позволява последваща редакция и обработка.

Подмодул "Завършване" също е разделен на няколко категории: "Работен план", "Качество на консорциума", "PERT диаграма", "Управление на проекта", "Excel формуляри", които представляват задължителни и неразделни части от проектното предложение за кандидатстване в конкурс по Шестата рамкова програма.

Категорията "**Работен план**" е една от най-съществените части на проектното предложение и изисква подробно описание на научноизследователския подход, работната програма, нейната структура и методология за целия период на проекта. Инструкции за попълването на тази изключително важна част на

проектното предложение са дадени отново като допълнителни малки "прозорци", които се активират при въвеждането на текст в бялото поле.

"**Качество на консорциума**" е категория, в която се дава кратко описание на всички партньори, участващи в консорциума на проекта. Разработването на проекта продължава със схематично илюстриране на взаимовръзките между работните пакети² в програмата на проекта, което е улеснено чрез предоставянето на различни графични възможности в категорията "**PERT диаграма**".

Категорията "**Управление на проекта**" включва описание на подхода за управление на проекта, както и предвидените ресурси, необходими за реализирането му. Категорията "**Excel формуляри**" предоставя примерни таблици, които улесняват съставянето на някои от най-сложните части на проектното предложение като например Gantt графика, описание на

² Работен пакет - тематично обособена част от работната програма на проекта. Това могат да бъдат както хронологични етапи на проекта, така и тематично обвързани в работен пакет дейности без отчитане на реализирането им във времето.

работните пакети, списък с очакваните резултати, оборудване, консумативи, **цялостен бюджет на проекта**, попълване на задължителните формуляри³,

³ Формуляр А1 и А3.

придружаващи проектното предложение и др. Excel формулярите дават възможност за запаметяване в компютъра и улеснено попълване и/или последващо редактиране. При позициониране на курсора в някое от полетата за въвеждане на информация с червен триъгълник се отваря малък допълнителен прозорец с обяснения и подсказващи отговори.

Последният **подмодул "Чернова на проекта"** служи за проверка на цялата попълнена до този етап информация в съответните модули и подмодули. Така разработеното проектно предложение може да бъде съхранено в WORD формат за допълнителна редакция и последваща обработка до създаването на окончателния му вариант.

За повече информация по проекта GET-IN и инструмента за разработване на проекти към Шестата рамкова програма на ЕС: Фондация "Приложни изследвания и комуникации" София 1000, ул. Гурко 6 тел.: 02/986 7557, факс: 02/980 1833 Деница Маринова, denitsa.marinova@online.bg

Инструменти за насърчаване участието в Шестата рамкова програма, тематична област "Устойчиво развитие, глобални промени и екосистеми" - проект ERA ENV

Глобалните промени и екосистемите са един от основните приоритети на научните програми на Европейския съюз.

На срещата на върха в Гьотеборг през 2001 г. бе решено те да се възприемат като един от основните инструменти за устойчивото развитие на Европейския съюз. Впоследствие това решение получи международно значение на срещата на върха по устойчиво развитие в Йоханесбург през 2002 г.

Основните цели на тематичния приоритет "**Глобални промени и екосистеми**" са:

- Да се развият способностите за отчитане и предвиждане на глобалните промени, да се разработват стратегии за предпазване, смекчаване и адаптиране към промените с помощта на международните изследователски програми и в контекста на съответните конвенции.
- Да се предпазват екосистемите и да се опази биологичното разнообразие, което от своя страна ще допринесе за по-разумното използване на земните и водните ресурси. Стратегиите за интегрирано и устойчиво управление на земеделските и горските ресурси са от особено значение за опазването на тези екосистеми и до голяма степен ще допринесат за устойчивото развитие на Европа.

От м. април 2005 г. фондация "**Приложни изследвания и комуникации**" е член на консорциума, изпълня-

ващ проекта **ERA ENV**. Това е проект по Шестата рамкова програма (**6РП**) на ЕС, приоритет "**Глобални промени и екосистеми**" от вида "Специфични дейности за подкрепа" (SSA). Проектите от този тип предлагат различни инструменти за стимулиране и подпомагане участието на малките и средните предприятия, научноизследователските и изследователските организации в програмите на ЕС, като **ERA ENV** поставя особено силен акцент върху страните - кандидатки за членство, и новоприетите страни.

С какво може да ви бъде полезен проектът:

- Да придобиете знания и умения за разработване на проекти по Шестата рамкова програма на ЕС

По проекта е планирано обучение в различни европейски страни, имащи за цел да обхванат всички етапи от разработването на проект, често срещани въпроси и консултации по основни проблеми при разработването на проекти.

Първото обучение беше организирано в София през м. юни 2005 г. от фондация "Приложни изследвания и комуникации". Предвижда се следващото обучение да се проведе в края на тази или началото на следващата година и ще се организира от Централната лаборатория по обща екология към БАН.

- Да намерите партньори от Централна и Източна Европа в областта на устойчивото развитие, глобалните промени и екосистемите

- чрез базата данни на проекта

По проекта е създадена интернет базирана база данни, съдържаща профили на организации от Европа, работещи в областта на глобалните промени и екосистемите. Чрез механизъм за търсене на партньори можете да намерите подходящи партньори за съставяне на консорциум по проекти или да установите различни типове сътрудничество и да популяризирате дейността на вашата организация.

За да включите и вашия профил в базата данни на проекта, трябва да попълните специално разработения формуляр, който можете да изтеглите от интернет страницата на проекта (www.eraenv.com) или да я изискате на e-mail адрес:

teodora.georgieva@online.bg

- чрез участие в Брокерски дни за установяване на партньорства

Брокерските дни осигуряват добра среда за установяване на сътрудничество между организации от различни държави в специализирана област - в случая устойчивото развитие, глобалните промени и екосистемите.

В рамките на няколко дни се организира представяне на изследователската дейност на участващите организации, както и на техните идеи за проекти; двустранни срещи между заинтересованите организации, предоставяне на актуална информация за предстоящите конкурси за проекти в посочената област.

- **Да получите информация за изследователските програми на ЕС**

На интернет страницата на проекта можете да намерите актуална информация за предстоящите конкурси за проекти по Шестата рамкова програма и връзки към интернет страниците на европейски изследователски програми.

Проектът се изпълнява от консорциум от 11 организации от 7 европейски страни (Румъния - координатор на проекта, Австрия, България, Германия, Словакия, Турция и Унгария).

За допълнителна информация:

Интернет страница на проекта: www.eraenv.com
 Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
 София 1000, ул. Гурко 6
 тел.: 02/986 7557; 986 7887, факс: 02/980 1833
 Теодора Георгиева, teodora.georgieva@online.bg

Проектът IST BONUS подкрепя изследователски и бизнес организации при разработването и пилотното внедряване на иновативни е-бизнес приложения и услуги

Основната цел на проекта IST BONUS, който се смята за мост към стартиращата през януари 2007 г. Седма рамкова програма на ЕС, е да се стимулира участието на организации от новоприетите страни - членки на ЕС, и асоциираните страни кандидатки в приоритетната тематична област "Технологии на информационното общество" (ТИО).

Официално проектът започва през месец април 2005 г. и ще продължи 24 месеца.

Задачите на проекта IST BONUS се изпълняват от многопрофилен консорциум, съставен от дванадесет европейски партньори, от които 11 са от страни - членки на ЕС:

1. International Environment and Quality Services - North Greece Ltd. - Q-Plan, Гърция - координатор на проекта.
2. Бременски университет (VIBA), Германия.
3. Близкоизточен технически университет (SRDC) METU, Турция.
4. Университет в Ълстър (NIKEL) UU, Великобритания.
5. ALTEC S.A. Information and Communication Systems, Гърция.

6. Фондация "Приложни изследвания и комуникации", България.
7. BIC Bratislava spol sr.o. Братислава, Словакия.
8. Университет за технологии и икономика, Будапеща (OMIKK) BUTE, Унгария.
9. Вроцлавска политехника, WCTT PWR, Полша.
10. Асоциация Romana Pendru Industria Electronica si Software ARIES, Румъния.
11. Hill & Knowlton Eesti AS H & K, Естония.
12. Santicci and Brown International SABI, Малта.

Очакванията са в проекта да се включат над 3500 организации - предимно от новоприетите и асоциираните страни, но също и от други страни - членки на Евросъюза. По програма са предвидени 8-10 информационни дни по Шестата и Седмата рамкова програма на ЕС, насочени към изследователски организации, малки и средни фирми и неголеми компании с цел запознаването им с европейските изследователски програми, както и провеждането на семинари за обучение по темите "От изследователската идея до изследователския проект" и "Създаване на изследователски капацитет и планиране на изследователския процес". Основната цел на тези

семинари е организацията да придобият практически опит в генерирането на изследователски идеи, подготовката на предложения, създаването на консорциуми, тяхната оценка, работата в мрежи, управлението на проекти и др.

Бенефициентите на проекта IST BONUS са предимно академичните и изследователските институти, университетите, иновативните малки и средни фирми, както и изследователските отдели на средни и големи предприятия, чиято дейност е насочена към сферата на технологиите за **е-бизнес** и **е-работа**.

С дейностите, предвидени по проекта IST BONUS, се цели превръщането на компетентните институции от новоприетите страни и страните - кандидатки за членство в ЕС, от изследователски организации - "последователи", т.е. партньори с ниска способност за въздействие върху процеса на изследвания, в организации - "лидери" - координатори или ключови партньори в научно-развойни проекти.

По проекта са предвидени следните групи дейности:

1. "Конвенционални" дейности - насочени към голям брой заинтересовани организации.

2. "Надстройващи" дейности, базирани на комплекта "Изследователски BONUS услуги", които обхващат одити, изработване на PR изследователски профили, планове за действие, включване в европейски мрежи с изследователски лидери и др., насочени към избрани високомотивирани и компетентни организации.

"Конвенционалните" дейности ще бъдат концентрирани върху повишаване на участието, оценявано предимно в количествено изражение (като брой подадени проекти). В съответствие с този подход дейностите ще се градират в три степени на развитие:

- а) Популяризиране/реклама и изграждане на познания.
- б) Информационни дни.
- в) Участие в мрежи/брокерски дни в контекста на международни ТИО конференции.

Акцентът на "надстройващите" дейности ще бъде предимно върху качествено изражение с цел да се

увеличи броят на високообвързаните в мрежа изследователски организации и компетентните координатори на проекти - предимно IPs (интегрирани проекти) и NoE (мрежи за компетентност).

Очаквани ползи и резултати от проекта:

- **Мотивиране и активизиране на нови "играчи"** за стратегическите цели на ТИО и по-нататъшно улесняване участието на вече активни организации от новоприетите страни - членки на ЕС, и асоциираните страни кандидатки.
- **Стимулиране на мрежовото взаимодействие между организацията** от новоприетите страни - членки на ЕС, и асоциираните страни кандидатки и организацията и мрежите на 15-те страни - членки на ЕС.
- **Поощряване и улесняване на разработването на мултинационални проекти за разработване на технологии в целеви области на ТИО.**
- **Подпомагане на организацията** от новоприетите страни - членки на ЕС, и асоциираните страни кандидатки с постижения в определени области на ТИО да се възползват от възможността да водят европейските изследвания в областта на своята основна компетентност, като им се предоставя ръководство с висока добавена стойност.
- **Популяризиране на организации с висока компетентност** от новоприетите страни - членки на ЕС, и асоциираните страни кандидатки не само сред водещи партньори от страни - членки на ЕС, но и сред службите на ЕК.

За постигане на своите цели проектът мобилизира мултидисциплинарен консорциум, включващ членове на мрежата от Европейски иновационни центрове, изследователски организации и ИТ компании, експерти в ИКТ бизнеса и комуникациите.

Повече информация за проекта можете да намерите на: <http://www.ist-bonus.net/>

За допълнителна информация:
Фондация "Приложни изследвания и комуникации"
София 1113, ул. Александър Жендов 5
тел.: 02/973 3000, факс: 02/973 3588
Динка Динкова, dinka.dinkova@online.bg

РАБОТА В МРЕЖА НА ФИРМИ ОТ ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

Проект "SARA" (Иновативни методи за организиране на доставките)

Проект за изследователски дейности и технологично развитие, финансиран от ЕС

Проектът "SARA" (Supply Arrangements Enriching Innovation) има за цел да повиши конкурентоспособността на фирми от *агробизнеса* в проблемни региони чрез внедряването на модерни управленски практики. Консорциумът, изпълняващ проекта, се състои от следните организации: Технологичен парк в Солун (Гърция), Еделстън Иновейшън (Единбург, Шотландия), Андалуски институт за технологии (Севиля, Испания), TTZ (Център за технологичен трансфер, Бремерхавен, Германия) и фондация "Приложни изследвания и комуникации" (София, България).

Една от дейностите по проекта е създаването на **международна мрежа от фирми**, за която ще бъде отделено специално виртуално пространство на интернет страницата на проекта www.agro-food.net (бутон "Управленски инструмент САРА", САРА - Виртуално пространство на проекта).

Каним фирми от хранителния сектор в цяла Европа да вземат участие в

ЕВРОПЕЙСКА МРЕЖА "САРА" ЗА КООПЕРИРАНЕ НА ФИРМИ ОТ ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ И СВЪРЗАНОТО С НЕЯ СЕЛСКО СТОПАНСТВО,

чиято *цел* е да подпомогне развитието на малките и средните предприятия в сферата на производството на хранителни продукти от цяла Европа, като им даде възможност **лесно и безплатно** да предлагат своите продукти/технологии/услуги. Всички фирми – участнички в мрежата, могат да публикуват «**ОФЕРТА**» или «**ЗАЯВКА**» според това, дали предлагат своя продукция/технология или търсят решение на определен проблем. По този начин фирмите участнички ще имат възможност да създадат нови партньорства с фирми от други европейски страни в областта на:

- **внос** или **износ** на продукти/услуги;
- **маркетинг** на продукти;
- **дистрибуция** на продукти;
- **опаковане**;
- **суровини**;
- **изследователска дейност**;
- **търговско представителство**;
- **технологии (ноу-хау) и иновации**.

Със своя специален инструмент за автоматично търсене мрежата ще съпоставя «ОФЕРТИТЕ» на фирмите със съответните «ЗАЯВКИ» и администраторът на страницата своевременно ще информира заинтересуваните страни относно резултатите от запитването.

Вашата фирма може да получи формуляр за участие от Борислава Северова – тел. 02/986 7557, borislava.severova@online.bg, или директно от страницата на проекта www.agro-food.net, бутон "Управленски продукт САРА" - Инструмент за работа на фирми в мрежа. Изпратете обратно попълнения формуляр на borislava.severova@online.bg или на факс 02/980 1833.

*Информацията, подадена чрез тази форма, ще се третира според правилата на ЕС за защита на личните данни.

Бизнес Информационен и Консултантски Център - Сандански

Евро Инфо Център BG806 - Сандански

Проект "Укрепване на сътрудничеството между бизнес подпомагащите организации и малките и средните предприятия от Югозападна България"

Европейска инициатива "Сътрудничество на местно равнище"

Цели

- Да се обединят действията на бизнес подпомагащите организации, регионалните институции и местната власт от Югозападна България чрез създаване на ефективна мрежа за предоставяне на качествени услуги за МСП, която да намери практическо приложение при работата с тях.
- Да се улесни достъпът на МСП до информация, до трансфер на знания и опит, да се утвърди доверието в качеството и полезността на консултантските услуги, да се улесни комуникацията между фирмите и тези организации, да се скъси дистанцията между предприемачите и организациите, които работят за тяхната информираност.
- Да се осъществи обратна връзка. Всяка бизнес подпомагаща институция да установи какво е нейното място сред останалите, какво трябва да подобри в качеството на услугите, какви са предимствата и недостатъците на предлаганите услуги.
- Представяне на европейските инициативи, насочени към подпомагане на МСП, ролята на ЕИЦ мрежата за развитието на МСП, както и ролята на другите европейски организации, подкрепящи бизнеса.

Партньори:

- Европейски иновационен център - София;
- Търговско-промишлена палата - Благоевград;
- Агенция за регионално развитие - Благоевград;
- Евро Инфо Центровете BG805, BG807, BG808, BG809, BG810, BG811 и BG812.

Резултати от изпълнението на проекта

1. Подобрено координиране между бизнес подпомагащите организации от Югозападна България, регионалните институции и местната власт.

2. Създадена ефективна система за качествено предлагане на услуги и информация в полза на МСП, която да намери практическо приложение и да отговори адекватно на потребностите на фирмите от региона.

3. Утвърдено доверие в качеството и полезността на консултантските услуги.

4. Подобрена комуникация между фирмите и подпомагащите организации.

5. Скъсена дистанция между предприемачите и организациите, които работят за тяхната информираност.

6. Осъществена обратна връзка.

7. По-пълно представяне на европейските инициативи, насочени към подпомагане на МСП, ролята на ЕИЦ мрежата за развитието на МСП, както и ролята на другите подкрепящи бизнеса организации.

8. Представяне на всички подпомагащи бизнеса организации от региона.

Анкета

В началото на проекта бяха анкетирани 500 фирми от различни браншове в общините Сандански, Петрич, Благоевград, Разлог и Банско.

Целта на проучването беше да се установи кои са основните проблеми пред фирмите в процеса на подготовка на България за присъединяване към Европейския съюз, до каква степен предприемачите от региона познават и работят с бизнес подпомагащите организации, как оценяват ползата от тяхната дейност и качеството на предлаганите услуги. Чрез проведеното анкетиране бяха събрани добри идеи и предложения за по-ефективно сътрудничество между бизнеса и подпомагащите бизнеса организации.

В резултат на проучването беше установено, че основните проблеми пред фирмите са голямата държавна бюрокрация, високите данъци и нелоялната конкуренция.

Според 49 % от анкетираните фирми информацията за бизнес подпомагащите организации е недостатъчна. Но положителен е фактът, че 51 % от фирмите под една или друга форма ползват техните услуги.

По отношение на информационните потребности на фирмите най-често се посочват необходимостта от по-добра информираност за търсенето и предлагането на стоки на местния и чуждия пазар, възможностите за намиране на чуждестранни партньори и промените в законодателството във връзка с присъединяването на България към Европейския съюз. Не е малък и броят на фирмите, които се интересуват от възможности за внедряване на нови производствени технологии и привличане на чуждестранни инвестиции.

Предприемачите посочват, че предпочитат да получават необходимата им информация от бизнес подпомагащите организации (28,5 %), от бизнес срещи (26 %), чрез организиране на семинари (16,9 %).

Основните източници за получаване на информация за предприемачите на този етап са медиите - публикации в пресата, радио, телевизия, а също и личните контакти. Основната част от бизнесмените изразяват готовност да ползват консултантски услуги, свързани с получаване на безвъзмездно финансиране, разработване на инвестиционни проекти, реклама, маркетингова стратегия и бизнес планиране.

Около 82 % от фирмите имат нужда от допълнително обучение на персонала. Областите, в които предприемачите смятат, че е необходимо обучение, са: чужди езици, компютърно обучение, човешки ресурси, маркетинг и реклама.

Голяма част от предприемачите имат положителна нагласа към предстоящото членство на България в Европейския съюз. По отношение на информацията за новите изисквания, отнасящи се до техния бизнес в рамките на процеса на интегриране, 84 % от фирмите споделят, че макар и да разполагат с такава информация, тя не е достатъчна и се нуждаят от допълнителна информация.

Основният извод, който може да се направи от анкетирването, е, че фирмите все повече осъзнават ползата от бизнес подпомагащите организации и възможностите за развитие на своя бизнес чрез активно сътрудничество с тях.

Фирмите се нуждаят обаче от специализирана информация за конкретните и специфичните услуги, които предлагат отделните бизнес подпомагащи организации от региона.

В резултат на това БИКЦ - Сандански, и ЕИЦ - Сандански, изготвиха **бизнес справочник**, в който са представени всички подпомагащи бизнеса организации и структури на национално и местно равнище с периметър на действие Югозападна България. Този справочник ще улесни предприемачите при търсенето на необходимата информация и услуги, отнасящи се до бизнеса им.

ци се до бизнеса им.

На 7, 8 и 9 септември 2005 г. в Сандански беше проведена и заключителната конференция по проекта "Укрепване на сътрудничеството между бизнес подпомагащите организации и малките и средните предприятия от Югозападна България".

Целта на събитието бе да допринесе за прилагането на нов и ефективен модел за сътрудничество между организациите в услуга на бизнеса, браншовите организации и малките и средните предприятия; да се осъществи обратна връзка по отношение на информираността на бизнеса за подпомагащите организации и тяхната полза.

За контакти:
2800 Сандански, пл. България 1, п.к. 50
тел.: 0746/30549, факс: 0746/32403
E-mail: BG806.Sandanski@fcis.cec.eu.int
www.bicc-sandanski.org/eicbg806

Търговско-промишлена палата
Евро Инфо Център BG 809 - ДОБРИЧ

Проект "Преодоляване на информационните бариери за бизнес развитие на местно равнище"

по програма "Насърчаване на регионалното сътрудничество"
на Европейската комисия

Общо 58 ЕИЦ от страните - членки и кандидатки за членство в ЕС, са одобрени по тази програма, между които са и пет ЕИЦ от България.

Цели

- да се подобри информационната среда за развитие на бизнеса в региона;
- да се подобрят услугите на местно равнище, предоставяни за МСП;
- да се насърчи взаимодействието между органи-

зациите и институциите, които ги предоставят;

- да се популяризира ролята на ЕИЦ - Добрич, и на партньорите по проекта;
- да се ангажират на местно равнище мрежи от местно, регионално, национално и европейско значение.

Целеви групи: МСП в регион Добрич.

Период: 29.10.2004 - 29.10.2005.

Дейности

- 1) провеждане на **срещи между партньорите** с цел създаване на устойчив механизъм за предоставяне на услуги за бизнеса; систематизиране на услугите, предоставяни от организациите и институциите партньори и създаване на мрежа от допълващи се услуги за улесняване на бизнеса, както и съвместно разработване и осъществяване на проекти;
- 2) **създаване и поддържане на уеб-сайт www.infodesk.dobrich.net**, леснодостъпен, предоставящ онлайн консултации и съдействие, съдържащ полезна, надеждна и актуална информация за бизнеса. Той ще действа като виртуален офис, тъй като ще съдържа каталог с услугите на всеки партньор, ще могат да се правят запитвания за бизнес коопериране, ще се предоставят оферти, ще се публикува

информация за програми, финансиращи бизнеса, ще има рубрика за най-често задаваните въпроси, както и форум за обратна връзка.

Партньори**Местно равнище**

областен управител
общините в област Добрич
"Европейски клуб" - Добрич
"Смарт-Рей Консултинг"

Регионално равнище

Европейски информационен център В. Търново
Агенция за МСП - Варна и Добрич
Регионален КС на КНСБ

Национално равнище

Европейски иновационен център
ЕИЦ BG806, BG808, BG810, BG812

Финансиране:

обща стойност на проекта 17 797 евро,
от които 14 000 от ЕК.

За допълнителна информация:
9300 Добрич, ул. България 3, п.к. 182
тел.: 058/601471; 601472; 601435
факс: 058/601434
e-mail: eicbg809@cci.dobrich.net
www.infodesk.dobrich.net

Избрани оферти (Technology Offers), получени чрез мрежата от иновационни центрове

По-подробно описание на предлаганата технология, която представлява интерес за вас, можете да получите, като попълните **Талона за заявка** на страница 42.

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) също дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на технологията, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg или dimitar.ganev@online.bg.

Wireless reconfigurative communication system integrated in datagram networks

Reference 00/UPM/92

Deadline 14/3/2006

Abstract The Radio Engineering Group of a Spanish public University has developed a communication system suitable for information transmission between wireless and datagram networks. The system can broadcast analog or digital information over a datagram network (Internet) towards reconfigurative R.F. transceivers in order to provide different services: radio TC, RADAR, etc. Collaboration with private and public companies is requested to take advantage of this technology.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Spark Plug Sapphire

Reference 05 CZ CZTC 0CSO

Deadline 30/6/2006

Abstract A Czech owner - SME with a Russian origin - has developed a special spark plug for combustion engines with unlimited service life in the Czech Republic. Sapphire spark plug exhibits a sort of temperature self-adjusting during the overheating of the engine when it is under the maximum power output. One sapphire spark plug is capable of replacing plugs used in cars and aircrafts. The size of the plug, and therefore the material, could be reduced up to dia. 6-8 mm. A producer of the plug is sought.

Collaboration Type Technical Co-operation; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Automated Turnkey Masonry House Production**Reference** TO_Salzburg_016**Deadline** 10/3/2006**Abstract** An Austrian company has developed a technology and procedures for the automated production of solid, custom-made masonry houses made of brick, limestone, or concrete blocks. It is now looking for partners interested in investing in a production plant in order to benefit from this new method of manufacturing. Entire walls, floor and roof elements with all utilities incorporated are produced in a factory environment. Investment can yield a yearly capital return of 34%.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Corkboard - cork product for thermal insulation and soundproofing****Reference** 04 IT TUEI 0AJA**Deadline** 1/7/2006**Abstract** An Italian firm produces and markets cork products for thermal insulation and soundproofing, corks and discs for oenology, agglomerated cork blocks and natural cork strips. They develop corkboard made of agglomerated cork granules, used for thermal insulation and soundproofing of walls, floors, ceilings, and roofs. They are looking for a commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance**New wood preservatives based on polyaminotriazole copper complexes****Reference** EP-T0510**Deadline** 26/6/2006**Abstract** A Polish institute has elaborated new effective wood preservatives by combination of polyaminotriazole and ethanolamine copper complexes with quaternary N-alkylammonium salts. The novel preparations are effective in protecting wood against fungi and moulds as well as insects. They are safe for the environment. The institute is looking for a partner in technical co-operation and licensing agreement.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License agreement**New composite flexible heaters on a fabric basis- woven with insulated resistive layers, formed by complex of electro-conductive threads****Reference** 04 IL ILM I OATW**Deadline** 30/6/2006**Abstract** An ISRAELI SME has developed a new heating technology for flexible heaters on a fabric basis. The fabric is woven with insulated resistive layers, formed by complex electro-conductive threads and can be produced with different specifications. The company seeks for Joint Venture agreement**Collaboration Type** Joint venture agreement; Financial resources**Microphone Carriage: Press conference equipment sliding multiple microphones from one speaker to the next****Reference** TO_Salzburg_033**Deadline** 10/3/2006**Abstract** An Austrian entrepreneur has developed a microphone carriage that transports several microphones on a rail system for use at press conferences. Advantages include a fast change of speaker without interruptions and with good vibration absorption for better quality of the recording for television and radio journalists. Target groups are event organisers. Searching for international marketing, production and license agreements.**Collaboration Type** License agreement; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Miniature optical fibre sensor for the temperature and refractive index in fluid reacting mixtures****Reference** 00/UPM/65**Deadline** 14/3/2006**Abstract** A Spanish research group has developed an optical fiber microsensor for the measurement of temperature and refractive index of fluid reacting mixtures, affording an analysis of their composition. This sensor is particularly suited for the monitoring of reacting mixtures, and particularly, for in situ measurement of the degree of cure in composite materials. The research group would be interested in collaborating with companies and centers interested for acquiring and using this technology.**Collaboration Type** License agreement**µNet technology: low-cost Internet connectivity solution****Reference** ALPS-UNLIG-TO-16**Deadline** 1/3/2006**Abstract** An Italian SME has developed µNet technology, an Internet connectivity solution allowing to reduce costs for automation and industrial systems. They offer new standard products, as well as custom solutions to make Internet-ready existing devices. The main advantages of µNet products are the availability of IP infrastructure, the low costs of final solutions, and the possibility to implement embedded user interfaces. They are looking for license/commercial agreement and technical co-operation.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

An IT Platform managing emergency situations

Reference 05 LU TSLU 0C7V

Deadline 23/3/2006

Abstract A Luxembourg SME has developed a Web-based platform allowing automation of the communication and security procedures during critical alerts of an IT infrastructure or a working site. This system manages the communication between production systems, human operators and relevant people and automatically generates critical email, SMS or voice messages. The solution is fully interconnected with telecom operators. The company is looking for value added resellers and integration partners.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Computer based control system for wind power production

Reference 05 SE WSIV 0D1X

Deadline 1/4/2006

Abstract A Swedish based company has developed a state-of-the-art computer based control system for wind power plants. The fully in-house developed product is the result of more than twenty years of industry know-how and a close co-operation with universities. The control system has a whole range of unique functions and has been tested all over the world. The company is seeking contact with manufacturers of windmills who are interested in evaluating the control system.

Collaboration Type Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

Beverages that glow in the dark

Reference 4.27VEIN30

Deadline 25/4/2006

Abstract An Italian company has developed a new colouring technology for beverages without using colouring additives. This new technical solution allows the beverages to glow with several colours and with a very particular and unique visual effect. The company is looking for industries interested to the development of the technology or to license the patents.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Financial resources

New window with a very innovative kinematic mechanism

Reference 4.27VEIN20

Deadline 29/4/2006

Abstract An Italian company, specialised in design and production of windows and doors, has developed and patented a really innovative kind of kinematical mechanism. This window can rotate either on its vertical axis or on its horizontal axis, in both rotation verse, but it can also be kept closed allowing ventilation along the external perimeter, thanks to its particular frame. This company is looking for companies interested in manufacturing, license and commercial agreements.

Collaboration Type License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Interactive outdoor advertising

Reference TO_1972GC

Deadline 3/5/2006

Abstract A French company has developed a new technology in order to introduce flexibility in outdoor advertising media of large formats, up to thousands of sq m. This unique system allows instantaneous image change, via Internet, and the programming of picture emission periods, in any size of outdoor networks, internationally, at highly competitive costs. A licence agreement or a manufacturing agreement is sought.

Collaboration Type License agreement; Financial resources

Fringe Application 2001: program designed to perform analysis of fringe patterns obtained in wide range of full-field optical techniques

Reference OPI-TO-30

Deadline 8/5/2006

Abstract Polish SME developed the Fringe Application 2001 - 32bit Windows program especially designed to perform exhausting analysis of fringe pattern obtained in wide range of full-field optical techniques. Fringe Application 2000 includes specialised routines for automatic displacement/strain measurement, 3D-shape measurement, and roughness measurement. The company is looking for industrial partners of complementary profile (CAE, multimedia, medicine) and commercial partners.

Collaboration Type Joint venture agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Stone-like building products manufactured from recycled glass

Reference FIN20000912Ai

Deadline 23/6/2006

Abstract A Finnish SME has developed a manufacturing method to produce construction materials from recycled glass. The product resembles stone both in outlook as well as in physical behaviour. The architectural facing blocks and tiles are a main application of the product. This company is looking for a partner(s) from construction materials industry and/or ceramic industry.

Collaboration Type License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Non-Contact Controls for Audio & Video Mixing Desks**Reference** 05 GB EAST 0BV7**Deadline** 1/6/2006**Abstract** A UK company has developed a non-contact sensor technology with a range of applications in audio & video systems. Using simple printed circuit boards the resulting control devices are durable, accurate, compact and low cost and can replace many traditional user interface elements such as potentiometers & encoders. Advantages include non-contact, long-life, scalability, & flexibility (shape & size). The company is seeking industrial partners with volume applications.**Collaboration Type** Technical Co-operation; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Revolutionary Thermo-Electric Cooling for PC Processors, Micro-Processor Controlled****Reference** 04 IL ILMI 0AY1**Deadline** 2/6/2006**Abstract** An Israeli SME has developed an active cooler for computer processors, manufactured by Intel & AMD, including future speeds of up to 4.2 GHz. The cooler is based on thermo-electric components, available in Drive Bay & in PCI cards form factor, getting the power from the computer power supply or by internal power supply. The technology provides a solution to the problem of heat & noise produced by the processors. The company searches partners for commercial agreements with technical assistance.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint venture agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Electron gun for computer-controlled welding of small components****Reference** 05 CZ CZTC 0CM5**Deadline** 2/6/2006**Abstract** A unique and universal machine for welding of special metals (Al to Cu, Ag, Ni, Ti or stainless steel) using electron beam was developed by a research institute of the Academy of Science of the Czech Republic. The institute offers know-how and documentation and licence for the machine production.**Collaboration Type** License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Online Image Archiving and Search Technology****Reference** TO-MLT-ICT-007**Deadline** 4/6/2006**Abstract** A Maltese company has developed a technology that enables the archiving and full text search of previously non-digitised documents, such as old books, newspapers, magazines, research material, etc. The company is looking for OCR (Optical Character Recognition) and language technology experts to provide expertise to develop further the technology on a collaboration basis.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement**Environmentally friendly degreasing agent****Reference** 05 BE BIRC 0COI**Deadline** 9/6/2006**Abstract** A Belgian SME has developed an environmentally friendly degreasing agent to remove oils, greases, nicotine, soot and carbon black. This product has various applications, ranging from manufacturing industries (including rubbers, polymer master-batches and bunker oils) to the domestic sector. The company is looking for a commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance**Technology for recovery of wastes stabilized in polymer concrete****Reference** 04 PL SPCU 0AG6**Deadline** 16/6/2006**Abstract** A Polish company has developed original patented engineering and technological solutions for recovering hazardous industrial wastes containing heavy metals in solid form (powders, granulated products, etc.) through their stabilization using sulfur polymer in polymer concrete. The main advantage of this technology is the possibility to transform waste into useful products. The company is looking for partners from energy, wastewaters, chemical & heavy metals industries to sign a license agreement.**Collaboration Type** Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance**Know-how in human language processing: machine translation between European languages****Reference** 05 ES SEOT 0CPY**Deadline** 17/6/2006**Abstract** A Spanish university is expert in software development for machine translation between related languages, with emphasis on Romance languages. The know-how is also applicable to Slavic and Scandinavian languages pairs from Europe. The main features are a good combination between speed and translation quality, the possibility of its use online and the possibility of obtaining it as open source software. Companies are sought to use their know-how on specific natural language processing projects.**Collaboration Type** Technical Co-operation

Command & Control Radar operating Consoles, based on Scan Converter SC-PCI (peripheral component interconnect), for unique air and naval applications

Reference 04 PL SPOP 0A10

Deadline 23/6/2006

Abstract A Polish SME is active as a software developer and system integrator, which bases on QNX//Neutrino platform. The company has elaborated technology of command & control radar operating consoles, based on Scan Converter SC-PCI (peripheral component interconnect), for unique air and naval applications. The company seeks partners interested in technical collaboration and commercial agreement.

Collaboration Type Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Cooperation request: .NET ERP (Enterprise Resource Planning) Software Localization

Reference ALPS-UNLIG-TO-4

Deadline 24/5/2006

Abstract An Italian company, Microsoft partner regarding the MBF project (Microsoft Business Framework) & domestic leader in the ERP for SME market with over 15,000 installations, has designed a new product developed completely with Microsoft.Net platform integrated with XML language & fully Web-oriented. The product is easily integratable by IT firms into other enterprise areas and software environments. The company wants to localize the product abroad & is looking for a trade and technical partnership.

Collaboration Type Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

Retailing of prepaid services using the mobile phone

Reference TO-MLT-ICT-005

Deadline 25/6/2006

Abstract A Maltese company has developed a technology allowing the refilling of a prepaid card that is as easy as a phone call to a toll-free number. A server detects the caller ID from the call, hangs on the line & instantly initiates the automatic payment processing. Then virtually from anywhere and at any time, a customer can refill any prepaid card: mobile phone prepaid card, long-distance or international calling card, parking, library, etc. Partners are being sought to set up and run the service.

Collaboration Type Joint venture agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Sewage treatment in aquaculture

Reference 05 DE NSNA 0C0D

Deadline 2/3/2006

Abstract A company from Northwest Germany is developing a compact biofiltration system applied to wastewater treatment. The application areas are manifold. It could be applied in aquaculture as well as for treatment of domestic sewage. The company is looking for partners who are interested in further development of the system for different applications under different conditions (technical co-operation or commercial agreement with technical assistance).

Collaboration Type Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance

TecnoBoard: gypsum panel

Reference 04 IT TUEI 0A14

Deadline 1/7/2006

Abstract An Italian industry has been producing, with its own techniques, gypsum and gypsum tile blocks for internal partitioning, gypsum sheets, and false ceilings made of lightened gypsum. They have developed innovative baking and mixing techniques that have brought about the creation of TecnoBoard with its exclusive formula of fibre-reinforced ceramic chalk and expanded perlite. The company is looking for a commercial agreement with technical assistance.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

A precise, selective, hard coating process for small injection-moulded parts (such as mobile phone windows) using ink jet technology

Reference 05 GB EAST 0BZL

Deadline 1/7/2006

Abstract A UK company has developed a cost-effective, clean process for the application of hard coatings to small injection-moulded windows. The process can replace other traditional spray, dip, and flow coating processes giving substantial improvements in quality, yield and efficiencies. Coatings can be applied selectively without the need to mask components. The company is seeking manufacturers/companies active in the plastic coating field for a license/joint venture agreement etc.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Избрани заявки за търсене на технологии (Technology Requests), получени чрез мрежата от иновационни центрове

По-подробно описание на търсената технология, която представлява интерес за вас, можете да получите, като попълните **Талона за заявка** на страница 42.

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) също дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на заявката за технология, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg или dimitar.ganev@online.bg.

Production of industrial washing equipment

Reference 04 AT ATCA 0BH7

Deadline 10/3/2006

Abstract An Austrian entrepreneur is searching for an industrial partner for produce stationary and mobile vehicle washing equipment to clean soiled or contaminated tyres and coachwork on industrial, agricultural and commercial vehicles. The partner should be familiar with steel manufacturing. Seeking a technical or sub-contracting co-operation.

Collaboration Type Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Technical solutions for fast turnaround of container loading and unloading between rail and road freight transport systems

Reference TR_Salzburg_003

Deadline 10/3/2006

Abstract A blue chip Austrian company is searching for solutions and additional applications that could complement their product range and programme development relating to fast turnaround of container loading and unloading between rail and road freight transport systems. Innovative solutions should be clearly related to the freight transport industries. Potential partners should have experience in the development of such freight transport solutions.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement

Therapy of obstructive sleep apnoea (OSA) by electrical nerve or muscle stimulation in the form of an implant

Reference 05 AT ATBE 0CEH

Deadline 20/4/2006

Abstract A medium-sized Austrian company is looking for expertise, technologies, stimulation principles and parameters, signal processing algorithms and electrode designs to stimulate nerves, muscles, receptors or sensory endings directly or in form of reflexes to solve the medical problem of OSA. Only electrical stimulation of nerves or muscles is of interest. Surface stimulation (transcutan), percutan or magnetic stimulation as solutions fall out. The kind of agreement is to be discussed.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Printing machine for plastic tube used in cosmetics

Reference 05 CZ CZTC 0CFN

Deadline 29/4/2006

Abstract Companies in the Czech Republic active in the cosmetic sector seek a producer and/or supplier of machine for printing directly to plastic tubes for face and hand creams, not for printing of labels. The machine should enable colour printing at least in four colours of pictures and texts before the filling of tubes.

Collaboration Type Technical Co-operation

Extrusion Technology to extrude PVC (polyvinyl chloride) tubes

Reference 05 MT NRME 0CHD

Deadline 10/5/2006

Abstract A multinational enterprise (MNE) operating from Malta in the manufacturing of healthcare devices is looking for a complete state-of-the-art extrusion line that is to include a cooling bath, a puller system and a tube cutter. This extrusion system will be used to manufacture semi-transparent flexible PVC (polyvinyl chloride) tubing. The company is looking for a commercial agreement with technical assistance.

Collaboration Type Commercial Agreement with Technical Assistance

Adaptive optics systems for commercial and strategic free-space optical communications

Reference 4.27VEIN05R

Deadline 9/6/2006

Abstract An Italian SME has developed two patent-pending systems for free-space optical communication systems based on adaptive optics. The application of this technological innovation leads to an increase of performances in terms of Bit Error Rate and exploitable range of communication. The company started a research activity based on public financing and now it is looking for an industrial partnership.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Financial resources

Air diffusion and ventilation products, automatic smoke removal outlets: windows, domes and shutters**Reference** 05 IL ILM1 OBSO**Deadline** 17/6/2006**Abstract** An SME active in the metal field of activity: productions of steel and aluminium components, air diffusion components for central air conditioning (grilles, diffusers, Fire dampers, volume dampers etc.), is looking for innovative air diffusion components (new in function), production technology, joint R+D or exclusive design. Joint manufacture, purchasing, sub-contracting and/or marketing can be discussed.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint venture agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Therapy of Parkinson disease with electrical nerve or muscle stimulation in the form of an implant****Reference** 05 AT ATBE OCQU**Deadline** 19/6/2006**Abstract** An Austrian SME looks for expertise, technologies, stimulation principles/parameters, signal processing algorithms and electrode designs to stimulate nerves, muscles, receptors or sensory endings directly or in form of reflexes to solve the medical problem of Parkinson disease. Only electrical stimulation of nerves or muscles in form of an implant are of interest. Surface stimulation (transcutan), percutan or magnetic stimulation as solutions fall out. All sorts of cooperation will be considered**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Plating Technologies for small technical parts****Reference** 04 MT NRME OAHX**Deadline** 24/6/2006**Abstract** A Maltese SME providing plating processes in various materials is seeking plating technologies to handle small, bendable technical parts. The technology is to handle large quantities and is to ensure that the part is not damaged or bent. It is primarily seeking a commercial with technical assistance from companies that have on the market such technology.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Commercial Agreement with Technical Assistance**Chemical printed products - ink, colours, dyes****Reference** 05 IL ILM1 OBSN**Deadline** 25/6/2006**Abstract** An Israeli inks manufacturer leads and holds substantial market shares in the Middle East in 3 segments in which they operate: water-based flexographic inks, solvent-based flexographic inks and sheet-fed offset inks. They are looking to expand their products line and abilities. The company seeks various kinds of cooperation, technology collaboration, joint venture, manufacturing, distributing and marketing of new products.**Collaboration Type** Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**Cost-effective equipment for whey disposal****Reference** 05 IT SUTC OCL8**Deadline** 30/6/2006**Abstract** A number of Italian dairies are looking for a cost-effective solution to the problem of whey disposal. A solution aiming at concentrating whey and then processing it to get a consumer product would be preferred. Commercial agreements with technical assistance with companies manufacturing the required equipment are sought.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance

Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна Създаване и развитие

д-р Димитър Радев, изпълнителен директор

Въведение

В предлагания материал ще се опитаме да представим предмета, целите, задачите и дейността на сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна" (ВТБИ - Варна). Неговото създаване е резултат от дългогодишните усилия на цялата варненска общественост. Целта на ВТБИ - Варна, е да се създаде подходяща иновативна среда за развитие на малките и средните предприятия (МСП) в областта на високите технологии и да се увеличи делът на производството в тези области за Североизточния регион за планиране (СИРП) на България.

1. История

В таблица 1 са представени важни дати от създаването и развитието на ВТБИ - Варна.

Таблица 1

Дата	Събитие
1995 - 2001 г.	Провеждат се консултативни срещи за създаване на високотехнологичен парк и инкубатор с участието на академичната общност, местната власт, търговски дружества, неправителствени организации и др.
18.01.2002 г.	Съветът за наука и висше образование към Областния управител на област с административен център Варна провежда в Института по хидро- и аеродинамика заседание, на което се взема решение за провеждане на интензивни съвещания между представителите на академичната общност, бизнеса, държавната и общинската администрация с цел създаване на високотехнологичен бизнес инкубатор в гр. Варна.
04.07.2002 г.	Провежда се учредителното събрание на сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна".
01.09-30.11.2003 г.	Сдружение ВТБИ - Варна, участва в проект по PHARE - BG 0102.02 "Високотехнологични бизнес инкубатори", който е оценен високо от българската комисия.
22.12.2004 г.	Подписан е договор № 328 с Министерството на регионалното развитие и благоустройството за "създаване на Високотехнологичен бизнес инкубатор в гр. Варна" след спечелен конкурс за обществена поръчка.
15.06.2005 г.	Одобрени са първите фирми за прием във ВТБИ - Варна.
21.06.2005 г.	Открита е реновираната сграда на ВТБИ - Варна.
28.07.2005 г.	Подписани са първите договори с избраните за инкубиране във ВТБИ - Варна, фирми.

2. Цели и структура на сдружението

"Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна", е сдружение с нестопанска цел, извършващо дейност в обществена полза, изразяваща се в стимулиране на регионалната икономика чрез подпомагане организирането на високотехнологични МСП. Оттук следват и целите, които то си е поставило.

2.1. Основни цели

- Подкрепа на нововъзникващи и съществуващи високотехнологични МСП.
- Насърчаване на технологичния трансфер чрез създаване на благоприятни условия за развитие на иновативни производства и услуги.
- Създаване на условия за развитие на висококвалифицирани млади специалисти.
- Превръщане на ВТБИ - Варна, в регионален иновационен център.
- Повишаване на конкурентоспособността на МСП.
- Изграждане на високотехнологичен парк.

2.2. Специфични цели

- Изграждане на устойчиви връзки между академичната общност, частния бизнес и местната власт в областта на високите технологии.
- Създаване на условия технологично ориентирани МСП да изнасят на пазара своите иновационни продукти.
- Съдействие на високотехнологичните фирми за привличане на местни и чуждестранни инвеститори.

Поставените цели са широкомащабни и отговорни и за тяхното постигане е необходимо да се обединят усилията на различни организации от публичния и частния сектор.

2.3. Структура

Органи на сдружението са Общото събрание (ОС) и Управителният съвет (УС). На подчинение на Управителния съвет са мениджмънтът на инкубатора и Експертният съвет.

В ОС участват всички членове на сдружението. ОС избира и освобождава членовете на УС.

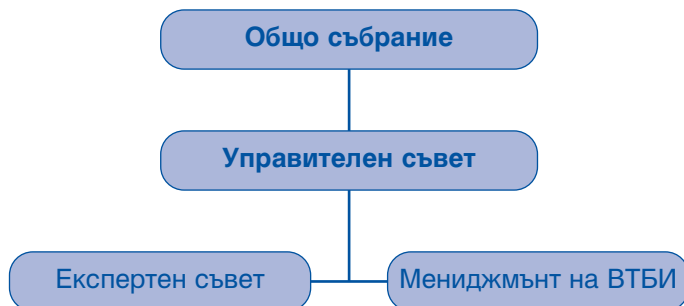
Сдружението се управлява от УС и се представлява от председателя на УС. Председател на УС е г-н Яни Янев, депутат в 40-ото Народно събрание, бивш областен управител.

ЕС при ВТБИ - Варна, е съвещателен орган, който разглежда предложенията на кандидатите за влиза-

не в инкубатора и представя становище пред УС. Експертният съвет включва видни учени и специалисти, бизнесмени от областта на високите технологии.

Фиг. 1. Организационна структура

2.4. Членове на сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна"

В сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна", членуват 19 организации и 4 физически лица.

Местна администрация:

- Областна администрация - Варна.
- Община Варна.

Петте висши учебни заведения на територията на град Варна:

- Технически университет - Варна.
- Икономически университет - Варна.
- Варненски свободен университет.
- Медицински университет - Варна.
- Висше военноморско училище.

Три научноизследователски института:

- Институт по хидро- и аеродинамика - Варна.
- Институт по океанология - Варна.
- Институт по металознание - Варна.

Пет неправителствени организации:

- Индустириална стопанска асоциация - Варна
- Варненска търговско-индустириална камара.
- Българска морска камара.
- Бизнес агенция Варна.
- Агенция за социално развитие.

Банка "Алианц България" АД.

Търговски дружества:

- "Черно море" АД.
- "Булдата.com" ООД.
- "ТЕСО - В" ООД.

Физически лица.

3. Приоритетни технологични направления

За постигането на значителен подем в регионалната икономика е необходимо развитието на сектори с висок икономически растеж. Общото събрание на ВТБИ - Варна, през 2002 г. след задълбочена дискусия, отчитайки опита и традициите на региона и световните тенденции в развитието на иновациите, определи с консенсус следните приоритетни технологични направления за развитие, съответстващи на регионалните условия:

- информационни и телекомуникационни технологии;
- технологии за опазване и възстановяване на околната среда и устойчиво развитие (включително и алтернативна енергия);
- авангардни морски технологии;
- медицински и фармацевтични продукти и технологии.

4. Дейности, извършвани от ВТБИ - Варна

Основните дейности във ВТБИ - Варна, се извършват за постигането на набеязаните цели.

4.1. Дейности, насочени към подобряване на иновационната среда в региона

- Предоставяне на преференциални условия за развитие на технологично ориентирани МСП.
- Участие в национални и международни мултидисциплинарни колективи по програми на Европейския съюз и НАТО.
- Включване в световната иновационна мрежа за обмяна на информация и опит в областта на високите технологии.
- Създаване на обща среда чрез сътрудничество и коопериране, включително "врата до врата", за съвместна дейност и бизнес партньорство.
- Комерсиализация на научните изследвания и бизнес консултантска помощ чрез осъществяване на тясно взаимодействие на фирмите с университетите, изследователските институти, местната администрация и бизнес организации от региона.
- Трансфер на ноу-хау и технологии.
- Съдействие при намиране на пазари и партньори за техническо и икономическо сътрудничество.
- Съдействие при намиране на различни източници за финансиране.
- Активна рекламно-маркетингова политика на вътрешния и на външни пазари.
- Организиране на мултидисциплинарни срещи, конференции и работни семинари, стимулиращи иновационното развитие на МСП.

4.2. Предлагани услуги, консултации и техническа помощ

На фирмите, разположени в инкубатора, се предоставят следните категории услуги и консултации:

- бизнес консултации;
- правни консултации;
- финансово-счетоводни услуги и консултации;
- маркетингови консултации;
- защита на интелектуалната и индустриалната собственост;
- обучение в различни направления;
- информационно-ресурсни услуги, включително предоставяне на високоскоростен интернет;
- консултации за високотехнологични производства, включително и доставка на оборудване;
- решаване на конкретни технологични и технически проблеми;
- технически услуги - предоставяне на лаборатории и работилници.

Предлаганите услуги за инкубираните фирми са на диференцирани цени - безплатни, безплатни до определен обем, преференциални, преференциални до определен обем, цени по себестойност.

5. Работна среда

Сградата на сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна", се намира в град Варна, кв. Аспарухово, местност "Малка чайка", североизточно от Института по хидро- и аеродинамика.

Застроена площ: **769.92 м²**

Обща разгърната площ: **3168 м²**,
от която **1500 м² реновирана**

Етажност: **3 етажа + сутерен**

Брой помещения: **57**

Средна квадратура: **36.46 м²**

Снимка 1. Външен изглед на сградата на ВТБИ - Варна

В сградата на ВТБИ - Варна, са оформени 4 зони от помещения за:

- инкубирани технологични фирми;
- технологични фирми под наем;
- административно-управленския състав;

- общо ползване;
- зала за семинари и конференции;
- зала за работни срещи;
- производствени работилници;
- техническо оборудване;
- информационно-ресурсна помощ.

В таблица 2 са представени наличните видове помещения.

Таблица 2

№	Вид помещения	Площ (м ²)
1	Офиси	От 17 м ² до 53 м ²
2	Складове	От 38 м ² до 300 м ²
3	Работилници	38 м ²

На инкубираните фирми се предоставя за безплатно ползване мебелно и компютърно оборудване.

Снимка 2. Офис помещение за инкубирана фирма

6. Наемна политика на ВТБИ - Варна

За да намали праговете за стартиране на технологично ориентирани МСП, ВТБИ - Варна, предлага преференциални условия чрез своята наемна политика за ползване на ресурсната среда на инкубатора. За наемателите на ВТБИ - Варна, са валидни преференциални цени, основани на средния пазарен наем за кв. Аспарухово, гр. Варна, който се приема условно за база - 100 %.

Таблица 3. Наеми

Технологични фирми наематели	Инкубирани фирми		
	I година	II година	III година
80 %	10 %	30 %	60 %

7. Прием във ВТБИ - Варна

7.1. Кандидатстване

Приемът във ВТБИ - Варна, се извършва чрез кандидатстване пред управата на инкубатора със:

- собствени проекти на кандидата или
- проекти, предложени от инкубатора.

7.2. Изисквания към кандидатите

1. За кандидатстване се допускат всички български физически и юридически лица, разработващи продукт и/или предлагащи услуги в приоритетните за ВТБИ - Варна, технологични области.

2. Кандидатите да са в етап на стартиране или в ранен етап на развитие.

3. Кандидатите попълват следните документи:

- регистрационна заявка на кандидата;
- информация за проекта;
- бизнес план.

7.3. Първа кампания за прием

През периода 30.03.2005 - 28.08.2005 г. беше проведена първата кампания за прием на фирми и физически лица във ВТБИ - Варна. Началото на кампанията бе дадено със стартирането на уеб-страницата на сдружението.

Снимка 3. Момент от откриването на първата кампания за прием във ВТБИ - Варна

Процедурата по прием премина през следните етапи:

Набиране на кандидатури

На 30.03.2005 г. бе даден стартът на първата по рода си кампания в България за избор на фирми за прием във Високотехнологичен инкубатор - Варна. Беше пристъпено към популяризиране на кампанията чрез медиите и провеждане на информационни дни сред целевите групи. Документи се приемаха до 25.05.05 г.

Подбор на документите съгласно изискванията за прием

Получени бяха 11 предложения. Мениджмънтът на ВТБИ - Варна прие, обработи, селектира и представи пред Експертния съвет постъпилите кандидатури за прием в инкубатора.

Рецензиране на проектите от членовете на Експертния съвет към ВТБИ - Варна

Експертният съвет на ВТБИ - Варна, прие, представените кандидатури да се оценяват по набор от критерии, въз основа на който да се изработят експертните мнения на рецензентите на съответните проекти, а именно:

1. Иновативност.
2. Опит, квалификация, кадрови потенциал на екипа по проекта.
3. Реалност на набелязаните мерки и действия за осъществяването на проекта.
4. Фаза на стартиране на проекта.
5. Адекватност на реализацията на линейния график и срока на изпълнение.
6. Оценка на бизнес плана.
  - 6.1. Възможност за развитие на бизнес от проекта (бизнес потенциал).
  - 6.2. Конкурентоспособност.
  - 6.3. Размер на инвестицията.
  - 6.4. Себестойност на продукта.
  - 6.5. Пазарно приложение.
  - 6.6. Обем на планираните продажби.
  - 6.7. Рентабилност. Очаквана печалба.
7. Изисквана площ.
8. До каква степен е необходима помощта на ВТБИ - Варна?
9. Степен на риска при изпълнение на проекта.
10. Обвързаност на проекта с университет/институт.
11. Създаване на нови работни места.

За предпазване от нерегламентирани връзки между рецензенти и кандидатстващи и за обективно оценяване на проектите бе разработен шифър, с който да бъдат представени кандидатурите на рецензентите, без да се разкриват имената на кандидатстващите. На всеки постъпил проект са определени двама експерти, специалисти в съответната технологична област, които изработиха независими експертни рецензии и представиха становището си пред Експертния съвет.

Становище на Експертния съвет за прием на фирми

На проведено заседание на Експертния съвет проектите бяха подложени на цялостно обсъждане и дискусия на базата на направените рецензии. Съгласно свое решение Експертния съвет класира

кандидатите за прием в инкубатора в 3 категории:

- категория А - предлагат се за прием;
- категория В - подходящи за прием след изпълняване на определени условия;
- категория С - не се допускат за инкубиране във ВТБИ - Варна.

След обстойна дискусия беше изработено становище на ЕС и проектите бяха класирани.

Избор на кандидати за приемане във ВТБИ - Варна

На свое заседание Управителният съвет на сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна", въз основа на изработеното становище на Експертния съвет при ВТБИ - Варна, и протеклата дискусия взе решение, с което одобри за прием 7 кандидатури, отложи за следваща кампания 2 кандидатури и отхвърли 1 кандидатура.

Процедура по договаряне

През периода 21.06.2005 - 28.07.2005 г. одобрените за прием фирми бяха поканени за преговори, с което започна етапът по договаряне на конкретни условия, при които кандидатите да влязат в инкубатора. На 28.07.2005 г. бяха подписани първите договори с приетите фирми.

Снимка 4. Подписване на договора за инкубиране с фирма "Трейдърнет" ЕООД

8. Партньорство

В хода на своята дейност ВТБИ - Варна, изгражда трайни и ползотворни сътрудничества. Партньори на инкубатора са:

- Високотехнологичен парк на Лисабон, Португалия - Тагушпарк;
- Високотехнологичен инкубатор Варнемюнде, Германия;
- Университета в Западна Македония, Гърция;
- Регионална администрация на област Лигурия, Италия;

- Регионална администрация на област Аbruцо, Италия;
- Клъстер за информационни и комуникационни технологии;
- Фондация "ГИС - Трансфер център";
- Европейски иновационен център - България;
- Високотехнологичен бизнес инкубатор - Габрово;
- Други.

Снимка 5. Момент от посещението на д-р Вашко Варела, директор на Тагушпарк, Португалия, във Варна

9. Водещи проекти

9.1. Проект № 14664 "Регионална иновационна стратегия за Североизточен район за планиране" (NR - BG RIS).

Проект "Регионална иновационна стратегия за Североизточен район за планиране" стартира от 01.06.2005 г. в рамките на Шестата рамкова програма на Европейския съюз, направление Изследване и иновации, и ще се изпълнява в продължение на 32 месеца. Координатор на проекта е сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна".

Снимка 6. Момент от Първата работна среща на партньорите по проект РИС за СИРП

9.2. "Създаване на високотехнологичен бизнес инкубатор в град Варна", договор 328/22.12.2004 с Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Договорът се изпълнява от сдружение "Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна".

Договорът включва изпълнението на следните дейности:

Дейност а) Реконструкция на сградата с цел преустройството и във високотехнологичен бизнес инкубатор, реализирано от Юнион корект ООД за 6 месеца.

Дейност б) Доставка и монтаж на оборудване, осъществено от Булдата.ком ООД за 6 месеца.

Дейност в) Управление на инкубатора - изпълнява се от УС и мениджмънта на ВТБИ - Варна.

9.3. Създаване на Високотехнологичен парк (ВТП) на територията на град Варна

ВТБИ - Варна, си е поставило за цел създаването на ВТП - Варна, като за целта разработва проект на парка и популяризира необходимостта и ползността на подобна организация сред варненската обществено-ност. До изграждането на парка ВТБИ - Варна, се нагърбва с нелеката задача да действа отчасти и като ВТП.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на дейността на Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна, се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- укрепване на иновативната среда на базата на партньорство между местния бизнес, университетите, научните институти, местната власт, банковия сектор;
- повишаване конкурентоспособността на региона в национален и в международен аспект в областта на високите технологии;
- повишаване на компетентността на специалистите в подкрепяните технологични области;
- ръст на производството и износа на високотехнологични продукти и услуги;
- разкриване на нови, привлекателни работни места за висококвалифицирани млади, технологични специалисти.

За контакти:
Високотехнологичен бизнес инкубатор - Варна
Варна 9003, кв. "Аспарухово", местност "Малка Чайка", п.к. 87
тел.: 052/383700, факс: 052/383701
office@htbi-varna.org
www.htbi-varna.org

Тематична среща "Енергийна ефективност и околна среда - проблеми и възможности пред българската индустрия"

1 декември 2005 г., Стара Загора

За втори път Европейският иновационен център организира на **1 декември 2005 г.** в Стара Загора, хотел "Верея" тематична среща **"Енергийна ефективност и околна среда - проблеми и възможности пред българската индустрия"**.

В програмата са привлечени експерти от Българската стопанска камара, Агенцията по енергийна ефективност, Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, Министерството на околната среда и водите, Клъстер "Енергийно сърце на България", Енергиен център София, представители на финансови институции и други специализирани държавни и

нестопански организации. Участниците в тематичната среща ще се запознаят и с иновативни технологични решения на български и чуждестранни научни колективи.

Такса за участие в срещата - 30 лв. За да заявите участие, изтеглете заявката от www.irc.bg и я изпратете попълнена най-късно до **25 ноември 2005 г.** на адрес: stella.dimitrova@online.bg

За допълнителна информация:
Европейски иновационен център - България
София 1000, ул. Гурко 6
тел.: 02/986 7557, факс: 02/980 1833, www.irc.bg
Стела Димитрова, stella.dimitrova@online.bg

Издава:

**Европейски
иновационен
център**

Редакционна колегия:

Ангел Милев, angel.milev@online.bg
Стела Димитрова, stella.dimitrova@online.bg
Кристина Недева, christina.nedeva@online.bg
Теодора Георгиева, teodora.georgieva@online.bg
Димитър Ганев, dimitar.ganev@online.bg

Адрес:

София 1000
ул. „Гурко“ № 6
тел: 02/986 7557
тел: 02/986 7887
факс: 02/980 1833
www.irc.bg

Талон за заявка и абонамент

1. Проявен интерес към предлагани и търсени технологии

Моля маркирайте с "X" избраните от вас референтни номера на оферти и заявки за технологии, публикувани в бр. 3/2005, към които проявявате интерес, за да получите по-подробното им описание на вашия адрес.

Предлагани технологии (Technology Offers)

☐ 00/UPM/92	☐ ALPS-UNLIG-TO-16	☐ 05 GB EAST 0BV7	☐ ALPS-UNLIG-TO-4
☐ 05 CZ CZTC 0CS0	☐ 05 LU TSLU 0C7V	☐ 04 IL ILMI 0AY1	☐ TO-MLT-ICT-005
☐ TO_Salzburg_016	☐ 05 SE WSIV 0D1X	☐ 05 CZ CZTC 0CM5	☐ 05 DE NSNA 0C0D
☐ 04 IT TUEI 0AJA	☐ 4.27VEIN30	☐ TO-MLT-ICT-007	☐ 04 IT TUEI 0AI4
☐ EP-T0510	☐ 4.27VEIN20	☐ 05 BE BIRC 0COI	☐ 05 GB EAST 0BZL
☐ 04 IL ILMI 0ATW	☐ TO_1972GC	☐ 04 PL SPCU 0AG6	
☐ TO_Salzburg_033	☐ OPI-TO-30	☐ 05 ES SEOT 0CPY	
☐ 00/UPM/65	☐ FIN20000912Ai	☐ 04 PL SPOP 0AIO	

Търсени технологии (Technology Requests)

☐ 04 AT ATCA 0BH7	☐ 05 CZ CZTC 0CFN	☐ 05 IL ILMI 0BS0	☐ 05 IL ILMI 0BSN
☐ TR_Salzburg_003	☐ 05 MT NRME 0CHD	☐ 05 AT ATBE 0CQU	☐ 05 IT SUTC 0CL8
☐ 05 AT ATBE 0CEH	☐ 4.27VEIN05R	☐ 04 MT NRME 0AHX	

2. Технологичен одит

- Желая в нашата организация да бъде проведен технологичен одит.

3. Абонаментно електронно информационно обслужване (AMT)

- Желая да стана абонат на системата (AMT) за електронно разпространение на технологични оферти и заявки от мрежата от иновационни центрове по заявените от мен области.
Моля да получа електронен формуляр за абонамент на e-mail:

4. Абонамент за бюлетин "ВЕСТИ"

- Желая да стана абонат на безплатния бюлетин "ВЕСТИ".

5. Реклама в бюлетин "ВЕСТИ"

- Желая нашата организация да публикува реклама в бюлетин "ВЕСТИ".

6. Данни на заявителя/абоната

Име и фамилия:

Длъжност:

Организация:

Пощенски адрес (код, град, улица, номер):

Телефон: Факс:

E-mail: Интернет страница:

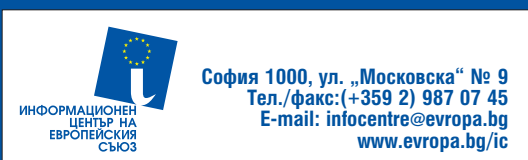
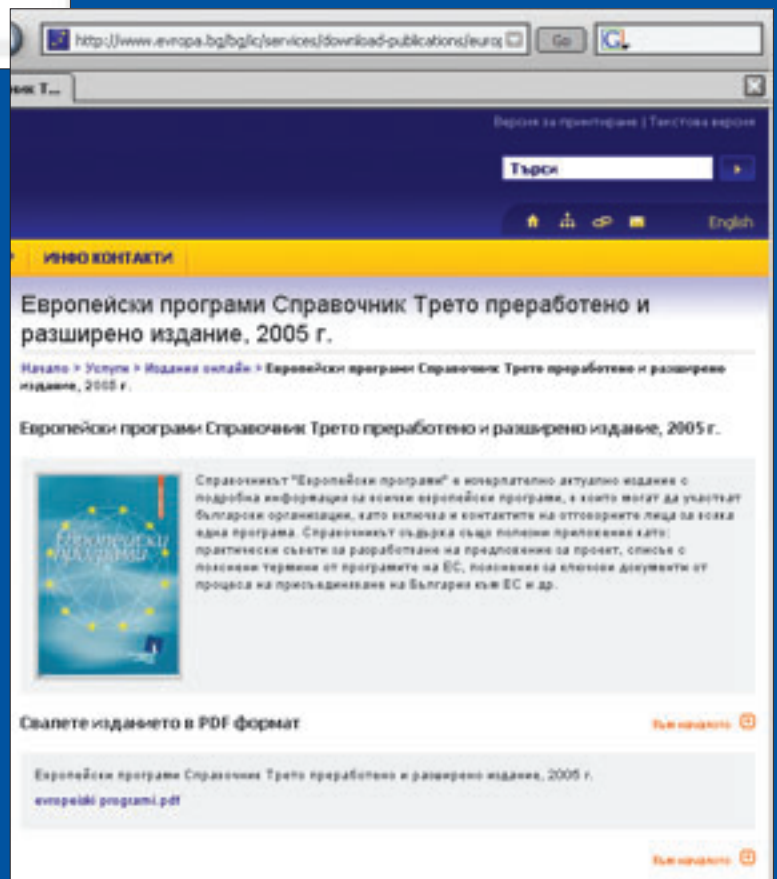
Основен предмет на дейност:

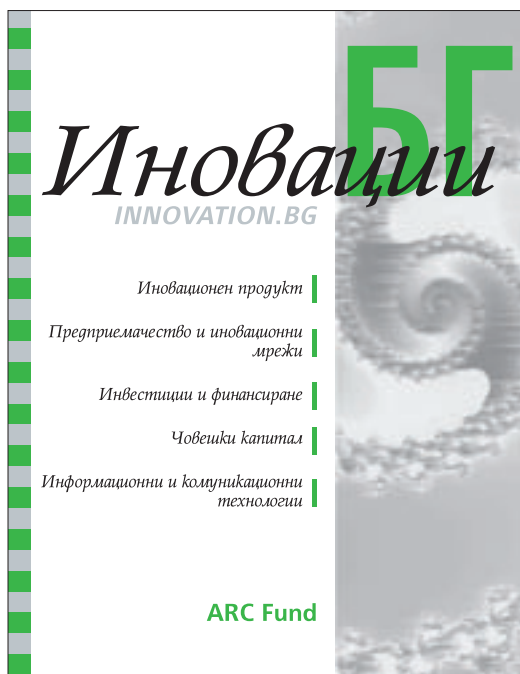
Дата: Подпис:

Заявка и абонамент можете да направите като изпратите талона по пощата на адрес:
Европейски иновационен център - България, София 1000, ул. Гурко 6, по факс: **02/980 1833**
или да изискате електронния му вариант на e-mail: **stella.dimitrova@online.bg**

Издания онлайн на Информационния център на Европейския съюз

www.evropa.bg/bg/ic/services/download-publications.html

Изданието *Иновации.бг* проследява три ключови компонента за развитието на иновационната икономика на България, като:

- прави кратък преглед на равнището на икономическо развитие на страната от гледна точка на капиталовата и технологичната наситеност на икономиката;
- описва съществуващата институционална и организационна структура на националната иновационна система и пазарната среда, в която тя функционира;
- анализира състоянието и възможностите за развитие на националната иновационна система на базата на пет групи показатели:
  - иновационен продукт
  - предприемачество и иновационни мрежи
  - инвестиции и финансиране
  - човешки капитал
  - информационни и комуникационни технологии.

Акцентите в изданието бяха представени в доклада "*Иновации.бг: Готова ли е България да се интегрира в световната иновационна икономика?*", изнесен пред участниците във Втория национален иновационен форум (25 октомври 2005 г., София).

